БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 217 (19.888). • 1987 йил 23 сентябрь, чоршанба • Баҳоси 3 тийин.

Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги шарафига

КУЗНИНГ ҲАР ДАМИ ҒАНИМАТ. ЙИҒИМ-ТЕРИМДА СУСТКАШЛИК БЎЛМАСИН!

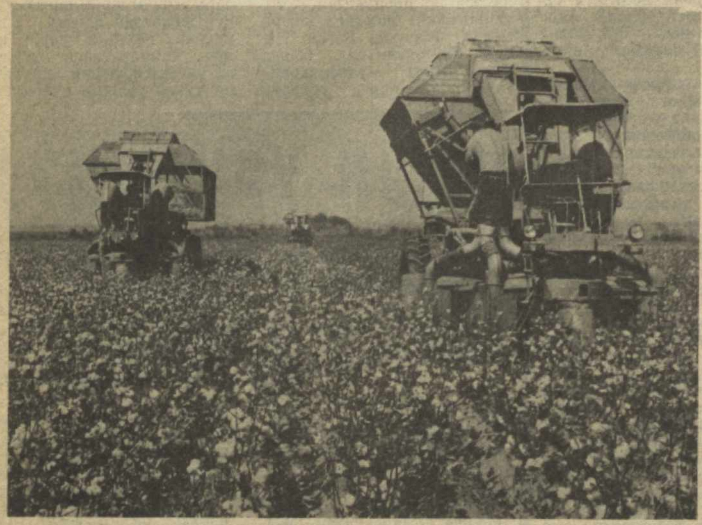

Бункерлар баракаси

Жарқўрғон районидаги «Коммунизм» колхози пахтакорлари бу йил тайёрланадиган 7740 тонна «оқ олтин»нинг ярмидан кўпроғини машиналар бункеридан тўкишга аҳд қилишган. Шу мақсадда 46 та «зангори кема»нинг ҳаммаси пухта созланди. Далалар бегона ўтлардан тозаланиб, дефолиацияни сифатли ўтказишга эришилди. Шу туфайли машина теримига ажратилган пайкалларда ғўза барги тўла тўкилиб, далалар оппоқ либосга бурканди.

Мавсумнинг ҳар бир дақиқасидан унумли фойдаланишга ҳаракат қилаётган миришкорлар машина теримини бошлаб юбордилар. Хўжаликнинг 5-участкаси механизаторлари айниқса яхши ишлашмоқда. Бу ерда еттита «зангори кема»нинг ҳар бири билан кунига ўртача 5—6 тоннадан пахта теришга эришилмоқда. Механизаторларнинг ғайрат-шижоати туфайли айни кунларда колхозда йиллик планнинг қарийб 2 процента миқдорида хом ашё тайёрланяпти. Дала гвардиячилари ўртасидаги ўзаро мусобақада Шоймардон Тўраев пешқадамлик қилаётир.

Суратларда: машина терими пайти ва мусобақа ғолиби Ш. Тўраев.

Х. Маматқулов фотоси.

• Ҳам пахта, ҳам сабзавот

ПУДРАТ ШАРОФАТИ

● Сирдарё районидаги Ленин номли колхоздан Сейфат Гафуров бошлиқ бригада пахтакорлари гектаридан камида уч юз центнердан помидор йиғиштириб олмоқдалар. Бу кўрсаткич ихтисослаштирилган ҳар қандай коллективга шуҳрат келтирган бўлур эди.

Агротехникага қатъий риоя этилаётганлиги муваффақиятга эришишнинг бирдан-бир шарти эмас. Бригадирнинг фикрича, меҳнатни ташкил этишнинг пудрат системаси биринчи ўринда туради. Айни мана шу система деҳқонларга бир вақтнинг ўзида иккита ҳар хил экин етиштиришни уддалашда ёрдам берди.

Коллектив 12 гектарли помидор даласидан ҳосилни йиғиштириб олишни тугаллай туриб, «оқ олтин» мавсумига фаол ҳозирлик кўрди. 108 гектар майдонда етиштирилган пахта гектар бошига камида 35 центнердан ҳосил берадиган кўринади. Шу ҳосилнинг асосий қисми машиналар билан йиғиштириб олинади.

(ЎзТАГ).

• Шоли—Ватанга

ОБ-ҲАВО ИНЖИҚЛИКЛАРИГА ҚАРАМАЙ

● Нукус районидаги «Россия» совхозидан Рустам Холмуротов бошлиқ звенонинг комсомоллари об-ҳаво инжиқликларига қарамай, шолидан мўл ҳосил етиштирдилар ва Қорақалпоғистонда биринчилардан бўлиб, уни йиғиштириб олишга киришдилар.

...Ўрим машиналари кетидан шоли поялари бир текис ётиб қолмоқда. Машинистлар шолини бенуқсон, тоза ўришга ҳаракат қилмоқдалар, доннинг нобуд бўлишига йўл қўймаяптилар. Ўрилган шолипоялар орадан бир-икки кун ўтгач, қуриганидан кейин комбайнчилар шоли янчишга киришадилар. **Шоликорлар (уларнинг ўртача ёши 23 да) Улуғ Октябрь юбилейи шарафига 260 гектар ернинг ҳар гектаридан камида 50 центнер «дурдона» олиш мажбуриятини қабул қилдилар.**

Комсомоллар ўрим-йиғимни сентябрь ойи охирларигача тугаллашга қарор бердилар.

— Бизнинг ташаббусимизни барча хўжаликлардаги ёш шоликорлар қўллаб-қувватладилар,—дейди звено бошлиғи.

(ЎзТАГ).

„ОҚ ОЛТИН" ХИРМОНИГА

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 22 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — шу жумладан бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён.

Хоразм	1,91	17,13	0,32	0,85
ҚҚАССР	0,97	6,22	0,48	1,44
Сурхондарё	0,69	5,65	0,06	0,17
Қашқадарё	0,70	5,20	0,19	0,49
Андижон	0,54	4,55	—	—
Бухоро	1,00	4,13	0,04	0,12
Фарғона	0,73	2,06	—	—
Тошкент	0,23	1,83	—	—
Навоий	0,30	1,13	—	—
Самарқанд	0,31	1,11	—	—
Наманган	0,43	1,06	—	—
Жиззах	0,09	0,32	—	—
Сирдарё	0,04	0,27	—	—
Республика бўйича:	0,63	3,99	0,09	0,24
Шу жумладан ингичка толали пахта:				
Сурхондарё	0,82	7,23	0,01	0,02
Наманган	1,64	3,80	—	—
Навоий	0,27	3,22	—	—
Қашқадарё	0,49	2,52	—	—
Бухоро	0,31	1,36	—	—
Республика бўйича:	0,69	5,43	—	0,01

• Ташвишли сигналлар

«ТЕМИРЙЎЛЧИЛАР ОМОН БЎЛСИН!»

Булунғур район соҳибкорлари темир йўл Бухоро бўлимининг ходимлари тўғрисида «Темирйўлчилар омон бўлсин!», деб хўрсиниб қўйишади. Улар тузилган шартномага ишониб, Красногвардейск темир йўл станциясига узум келтиришган, аммо графикка мувофиқ ваъда қилинган рефрижераторлар эса йўқ эди! Шундай қилиб, узум ортилган тележкалар очиқ ҳавода туриб мева бузилмоқда.

Булунғурликлар июль ва августнинг ўзидагина ваъда қилинган механик секциялардан 77 тасини олмаганлар .Бу секцияларга 7,7 минг тонна узум кетган бўлур эди.

Булунғурликлар темирйўлчиларни уялтирмоқчи бўлиб, овора бўлишди. Ҳозир, сентябрь охирлаб қолганда ҳам район яна 31 та секцияни белгиланган муҳлатда ололмади. «Поезд кетиб бўлди, деб кулишади темирйўлчилар. Вақтида келтирилмаган рефрижераторларни энди ололмайсиз. Керак бўладиганига янги шартнома тузишингизга тўғри келади».

Вагон етишмаслигидан юзлаб тонна Булунғур олмалари Шимолга олиб борилмай қолиб кетди. Ҳозирги пишиқчиликда бу олмаларни маҳаллий бозорда сотиб адо қилиб бўлмайди. Хуллас, хўжаликлар катта зиён кўрмоқда.

Биз Умумиттифоқ фондига кўп мева ва сабзавот юборадиган районлардан бири Самарқанд райони билан боғландик. Бу ерда ҳам рефрижераторлар етказиб бериш графикларидаги узилишлардан шикоят қилишди.

Самарқанд область партия комитетининг қарорида айтилганидек, механик секциялар йўқлигидан Умумиттифоқ фондига Самарқанд замини эҳсонларини ортиб жўнатиш плани бузилмоқда, автотранспортнинг кўп тўхтаб қолишига йўл қўйилмоқда, меҳнат ресурсларидан оқилона фойдаланилмаяпти. Натижада сентябрнинг биринчи ярмида мамлакатнинг саноат марказларига етказиб берилган сабзавот, мева ва узум 13 минг тонна кам бўлди.

Хўш, бу гапга Ўрта Осиё темир йўли бошқармасида нима дейишар экан?

Л. ТОКАРЕВ,
И. МОЧАЛОВ.
(ЎзТАГ).

ХОТИРЖАМЛИКНИНГ ВАҚТИ ЭМАС

Деҳқон олдидаги бугунги вазифа — етиштирилган ҳосилни тўла йиғиб-териб олиш, уни нобуд қилмасдан сифатли ҳолда истеъмолчиларга тортиқ қилишдан иборат. Афсуски, Дўстлик райони хўжаликларида бу оддий ҳақиқат унутиб қўйиляпти. Давлатга мева-сабзавот топшириш планларининг бажарилиши хавф остида. Район статистика бошқармаси маълумотларига назар ташлайдиган бўлсангиз, «Комсомол» совхози сентябрь ойининг биринчи ярмида бирор килограмм сабзавот топширмаганлигининг гувоҳи бўласиз. Шу даврда Дадажонов номли совхоз бор-йўғи 2 тонна, Саркисов номли совхоз эса 7 тонна маҳсулот топширган. 21 сентябрга қадар бу хўжаликларда давлат планлари 31—47 процентга бажарилди.

Балки далада йиғиштириб оладиган ҳосилнинг ўзи йўқдир, деб ўйларсиз. Ундай эмас. Хўжаликлар далаларида яхшигина ҳосил етиштирилган. Фақат уни йиғиштириб олиш пайсалга солиняпти, холос.

— Март ойида экилган пиёзга июль ойига келиб сув беришди, — дейди Саркисов номли совхоз звено бошлиғи Қодирали Эгамназаров. — Сув сўраб ҳатто директорга ҳам мурожаат қилдик. Аммо бузилган лотокни тузатиб, 6,5 гектар майдондаги пиёзга вақтида сув беришга ҳеч ким ҳафсала қилмади. Оқибатда пиёз кўриб турганингиздек майда бўлиб қолди.

Хўжаликда 11 гектар майдонга эртанги карам экилганди. Унинг парваришида ҳам масъулиятсизлик қилинди. Карамни ҳашарот боса бошлаганда звено бошлиғи Имомқул Исканов бу ҳақда совхоз химиялаш пункти бошлиғи Н. Ёқубовдан тортиб РАПО мутахассисларигача айтди. Ҳатто район агросаноат бирлашмаси кенгаши раиси А. Алиқобулов ҳам хабардор қилинди. Афсуски, ҳеч ким амалий чора кўрмади. Район халқ контроли комитети аралашувидан кейингина экин майдонига химиявий ишлов берилди. Аммо вақт ўтган эди. Экиннинг фақат бир қисми қутқарилди. Оқибатда хўжалик давлатга пландаги 177 тонна ўрнига 36 тонна карам топширди. Яна бир ачинарли томони, эртанги карам ўрнига кечки уруғ сочиш кечиктириб юборилди. Шунга ўхшаш хўжасизлик ҳолларига лавлаги етиштиришда ҳам йўл қўйилди. Натижада совхозда бор-йўғи 56,4 тонна лавлаги йиғиб олинди. План эса 195 тонна эди.

— Давлат планларини кечки экинлар ҳисобига бажаришга ҳаракат қиламиз, — дейди совхоз директори З. Турсунқулов. — Карам, сабзи экканмиз. Бодринг ва пиёзимиз бор...

Афсуски, совхозда юқорида таъкидланганидек бор ҳосилни йиғиштириб олиш ҳануз пайсалга солиняпти. Натижада ҳозиргача пландаги 510 тонна ўрнига 189 тоннадан зиёдроқ полиз маҳсулотлари тайёрланди. Халқимизда «даладагиси эмас, хирмондагиси ҳисоб», деган нақл бор. Хўжалик раҳбарлари эса ҳалигача бу нақлнинг мағзини чақиб кўришмаганга ўхшайди. Бўлмаса даладаги мавжуд ҳосилни ёғин-сочинли кунларга қолдирмасдан териб олиб, барча кучларни пахта йиғим-теримига жалб этиш ўрнига хотиржамликка берилиб юришмасди.

Б. САТТОРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ХАЛҚ ОР-НОМУСИНИ ИФОДАЛАГАН АДИБ

Ўзбекистон халқ ёзувчиси Абдулла Қаҳҳор туғилган куннинг 80 йиллигига бағишланган тантанали кеча

«Пахта топшириш чоғида пора эвазига справка беришади. Бундан даҳшатлироқ жиноят йўқ. Пора давлат аппаратини издан чиқаради, халқ олдида ҳукумат қиёфасини бузиб кўрсатади...». Ёзувчи Абдулла Қаҳҳорнинг ён дафтаридан олинган бу сўзлар бундан бир-икки йил олдин, Ўзбекистон пахта «хўжалигидаги» салбий ҳодисалар ошкора кенг қоралангандан кейин ёзилган эмас. Абдулла Қаҳҳор ўзига хос тўғрилик ва мардлик билан бундай салбий ҳодисаларни 20 йилдан олдинроқ — республикада ғалаба жомлари тўхтовсиз чалинган, кўкракларга асоссиз ишлар учун орденлар тақилган даврда қаттиқ қоралаган эди. Ўша вақтда унинг ибораси билан айтганда, ҳақиқат «ёлғонга эгилиб таъзим қиларди». Коммунист-ёзувчи ҳақиқий халқ фарзанди —меҳнаткаш инсон китобларида ҳам, ҳаётида ҳам ёлғон гапирмади, ёлғон гапиришни истамади ҳам.

Сўз санъаткорининг принципиаллиги, ўта ҳалоллиги, у санъаткорнинг халқ олдидаги масъулиятини ғоят чуқур англагани ҳақида 22 сентябрь куни Тошкентда Ўзбекистон халқ ёзувчиси, СССР Давлат мукофотининг лауреати Абдулла Қаҳҳор туғилган куннинг 80 йиллигига бағишлаб ўтказилган тантанали юбилей кечасида кўп гапирилди.

Кечани Ўзбекистон халқ ёзувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Комил Яшин очди. Республика маданият министри, Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотининг лауреати ёзувчи Ў. Умарбеков юбиляр ҳақида сўз айтди.

Абдулла Қаҳҳор, деб таъкидланди кечада, ўзбек совет адабиёти асосчилари бўлган сўз усталари авлодига мансубдир. Унинг бутун ҳаёти ва ижоди ўзбек совет адабиётининг ташкил топиши ва ривожланишининг ёрқин солномасидир, республикада юз берган социал ўзгартишлар, халқ онгида, унинг бутун ҳаётида янгиликни қарор топтириш учун курашнинг ифодасидир.

У оддий меҳнаткаш оилада дунёга келди, ҳамиша иш қидириб қишлоқма-қишлоқ кезиб юрган қўқонлик камбағал темирчининг ўғли эди. Туғилгандан кейин орадан 10 йил ўтгач Улуғ Октябрь социалистик революцияси юз бермаганида унинг ёзувчи бўлиб етишиши амри маҳол эди. Айни Совет ҳокимияти унга ва унинг ишчи ва деҳқон оилаларидан чиққан барча тенгдошларига савод чиқариш, билим зиёсидан баҳраманд бўлиш йўлини очиб берди.

Бўлажак ўзбек адиби Қўқонда камбағалларнинг болалари учун очилган мактаб-интернатда улуғ рус адабиёти билан, А. С. Пушкин, Н. В. Гоголь, И. С. Тургенев, Л. Н. Толстой, А. П. Чеховнинг ўлмас асарлари билан биринчи бор танишди. Абдулла Қаҳҳор уларнинг ижодига, ўзининг тан олишича, алоҳида ҳурмат билан қаради, бир умр улардан ўрганди.

Кейин ишчи факультетида ўқиди, университетдаги студентлик йиллари, тил ва адабиёт илмий-тадқиқот институти ҳузуридаги аспирантурада ўқиган даврлари орқада қолди, газета ва журналларда ишлади, бу кўп адиблар босиб ўтган йўлдир. Абдулла Қаҳҳорнинг ижодий ва сиёсий таржимаи ҳоли, деб таъкидланди юбилей кечаси қатнашчиларининг нутқларида, халқ зиёлиларининг камол топиши характерли жараёнининг, Улуғ Октябрь ғоялари, Коммунистик партиянинг доно ленинча миллий сиёсатининг ҳаётбахш таъсири остида халқ истеъдодлари гуллаб-яшнаганининг ёрқин намойишидир.

Абдулла Қаҳҳорнинг дастлабки асарларида — газеталарда босилган ўткир фельетонларида, ҳикояларида сатирикка хос мислсиз истеъдод намоён бўлди, деб таъкидлашди нотиқлар.

20-йилларда у истеъдодининг бутун кучи билан диний сарқитларга, одамларнинг нодонлигидан фойдаланувчи реакцион дин пешволарига, турмушда янгилик, илғор нарсаларнинг қарор топишига тўсқинлик қилган жаҳолатпарастларга қарши курашди. Ёзувчи тараққиёт йўлини тўсувчи, социалистик қайта қуришга қарши ҳаракат қилувчи кучлар тарихан инқирозга маҳкумлигини кўрсатишга ўша вақтдаёқ ҳаракат қилган эди.

У камчиликларни чуқур гражданлик, чинакам партиявий-синфий манфаатдорлик билан фош этди, жамиятни ҳаяжонга солаётган масалаларни кўтариб чиқди, уларни ҳал этиш йўлларини излади. 30-йилларнинг бошларидаги ҳикояларида революция туфайли уйғонган оддий меҳнаткаш инсон, янги жамият курашчиси ва қурувчиси асосий қаҳрамон қилиб олингани бежиз эмас.

Абдулла Қаҳҳорни ҳақли равишда ўзбек совет новелласининг асосчиси деб атайдилар. Кеча қатнашчиларининг нутқларида ёзувчи ижодининг ана шу жиҳатига кўп эътибор берилди: 30-йилларнинг ўртасидаёқ Абдулла Қаҳҳор «кичик проза»нинг устаси сифатида танилди, унинг ҳикоялари характерларнинг аниқлиги, тилининг образлилиги, адабий усулларининг пухталиги — бадиий муболаға, бўрттириш ва мажозий кинояси билан китобхонларни ҳайратга солар эди ва ҳозир ҳам шундай бўлмоқда. Унинг жуда кўп кичик ҳикоялари Ватан новеллашунослигининг олтин фондидан жой олди, деб таъкидлашди нотиқлар. Бу ҳикоялар ёш ҳикоянавислар учун адабий ўқиш негизидир.

Кўпмиллатли Ватанимизга ҳужум қилган фашизмга қарши Улуғ Ватан уруши йиллари адибнинг мислсиз истеъдоди гуллаб-яшнаган йиллар бўлди, асарларининг ғоявий ва бадиий етуклиги ошди, унинг ижодига янги мавзулар ва қаҳрамонлар кириб келди. Абдулла Қаҳҳорнинг уруш йилларидаги насрий ва публицистик асарларида ғалабага чексиз ишонч, халқлар дўстлиги ва Коммунистик партия тарбиялаган турли миллат кишиларининг ватанпарварлиги тантанасига бўлган ишонч акс этди. Ёзувчининг фашизмни, урушни қораловчи, уруш оловини ёқувчиларни фош этувчи жўшқин овозини бугун ҳам эшитиб турибмиз, дейишди нотиқлар. Бу овоз бутун дунё одамларини янги фожиалардан, янги кулфатлардан огоҳлантирмоқда.

Кечада сўзга чиққан нотиқларнинг якдиллик билан айтишларича, урушдан кейинги даврда Абдулла Қаҳҳорнинг ижоди тараққиёт чўққисига кўтарилди. Ўша йилларда ёзилган «Қўшчинор чироқлари», «Синчалак» каби роман ва қиссалари кенг жамоатчилик орасида шуҳрат қозонди, мазмунининг актуаллиги, ўткир социал йўналиши, юксак бадиий маҳорати билан китобхонларни ўзига жалб этди.

Абдулла Қаҳҳор романнависликка ўттизинчи йилларда-ёқ мурожаат қилган, ўша пайтда унинг бу жанрдаги биринчи тажрибаси — «Сароб» романи нашр этилган ҳамда эътиборни ўзига қаратган эди. Бу — яширин иш олиб борган миллатчилар фаолияти ҳақида ҳикоя қилувчи давр ҳужжатидир. Унда ёзувчининг интернационализм ҳақида келтирган чуқур фикрлари ҳозир ҳам ўз актуаллигини йўқотган эмас. Муаллиф ашаддий халқ душманлари, эски тартибни тиклашни, зулм ва ҳақсизлик даврини қайтаришни орзу қилувчилар баъзан халқ манфаати йўлида жон куйдирувчилар ниқоби билан яшириниб олаётганликлари ҳақида огоҳлантирган эди. Айни пайтда сўз устаси миллатчиликнинг тарихан ўлимга маҳкумлигини ишонарли кўрсатиб бериб, одамларни хотиржам бўлманглар, деб огоҳлантирган, самимийликни мунофиқликдан ажратишга ўргатган, мослашувчиларнинг ниқобини йиртиб ташлаган эди.

Бу роман кўп йиллар давомида ақидапарастлар томонидан танқид қилиб келинди. Муаллифга «хайрихоҳлик билан» романни қайта ишлаб чиқишни, уни ўзгартириш ва юмшатишни, такомиллаштиришни маслаҳат бердилар. Лекин Абдулла Қаҳҳор ўз эътиқодида қатъий турди, ғоявий позициясидан бир қадам ҳам чекинмади, бунинг учун ёзувчидан ғоят даражада граждан мардлиги ва матонати талаб қилинар эди. Мана шунинг ўзи ҳам ёш адиблар учун, фақат ёшлар эмас, ҳамма учун намунадир, деб таъкидланди нутқларда.

Лўнда ёзиш, хатти-ҳаракатлардан қаҳрамон образини «ясай олиш» қобилияти, сухандонликнинг йўқлиги, ниҳоят, санъаткорнинг ижодий камолоти жараёнининг ўзи ва даврнинг социал буюртмаси Абдулла Қаҳҳорни драматургияга қўл уришига олиб келди, деб таъкидлашди тантанали кечада, у ўзбек театри тараққиётида яхши из қолдирди, унинг биринчи драматик асари — «Шоҳи сўзана» комедияси Мирзачўлни ўзлаштирувчиларга бағишланган бўлиб, жуда муваффақиятли чиқди. Бу комедия мамлакатимиздаги 70 та театр саҳнасида намойиш қилинди, Москвада, Прагада, Пекинда саҳналаштирилди... Ўша вақтда «Шоҳи сўзана» ўзбек драматургиясининг чет элда қўйилган биринчи намунаси эди. Муаллифга СССР Давлат мукофоти берилди.

Муваффақиятдан руҳланган Абдулла Қаҳҳор янги комедияни — «Оғриқ тишлар» комедиясини яратади. Бу асар хотин-қизларга бой-феодалларча муносабатда бўлиш, мослашувчанлик, тамагирлик каби ижтимоий иллатларни ўткир танқид қилади. Шундан кейин янада ўткирроқ сатира ўти билан куйдирувчи «Тобутдан товуш» комедияси вужудга келди. Ёзувчи бу асарида партиямиз ҳозирги пайтда муросасиз кураш олиб бораётган иллатлар ҳақида очиқдан-очиқ ва сира қўрқмай гапирди. Бу ҳақда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленумида баралла айтилди. Лекин унгача республикада салбий ҳодисалар тўғрисида очиқ гапирилмасди — томошабинлар завқ-шавқ билан кутиб олган спектакль санъатнинг расмий «ҳомийлари» тазйиқига дош бера олмади ва саҳнадан олиб ташланди. Лекин буларнинг ҳаммаси Абдулла Қаҳҳор ижодининг давр билан нақадар ҳамоҳанглигини, унинг қўлидаги қалам ҳамиша нақадар ўткир ва жанговар бўлганлигини яна бир бор исботлайди, дейишди юбилей кечасида сўзга чиққанлар.

Кечада адибнинг таржимонлик фаолиятига юксак баҳо берилди. Унинг ижтимоий ва ташкилотчилик фаолиятидаги хизматлари таъкидланди — у Ўзбекистон Ёзувчилар союзига бошчилик қилди, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати бўлди.

Коммунист-ёзувчининг юраги уришдан тўхтаганига салкам 20 йил бўлди. Лекин ҳозир — қайта қуриш қизғин бораётган пайтда ҳам биз Абдулла Қаҳҳорнинг ижодий меросига қайта-қайта мурожаат қиламиз, ҳаётнинг ҳамма кўринишларини чуқур тушуниб етишни, ҳақиқат учун муросасизлик билан кураш олиб боришни, меҳнаткаш инсоннинг маънавий кучига ишонишни Абдулла Қаҳҳордан ўрганамиз, дейишди кеча қатнашчилари. Улкан сўз санъаткорининг ижоди, ёзувчи — гражданнинг фаол ҳаётий позицияси ҳаммамиз учун муносиб намунадир.

Тантанали кечада Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг вице-президенти, республика Фанлар академиясининг академиги Э. Юсупов, Ўзбекистон халқ ёзувчиси Саид Аҳмад, адабий мунаққид О. Шарофиддинов, В. И Ленин номли Тошкент давлат университетининг студенти Г. Эрназарова, Қорақалпоғистон Ёзувчилар союзининг масъул секретари Жиенбой Избосқанов шунингдек қардош республикалардан келган меҳмонлар — тожик ёзувчиси Турсун Саттор, Қозоғистондан Турсуной Ўразбоева, туркман ёзувчиси Йилбой Дурдиев, Озарбайжондан адабий танқидчи Вилоят Қулиев сўзга чиқдилар.

Тантанали кечада Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлар И. Б. Усмонхўжаев, В. А. Антонов, П. В. Догонкин, В. Н. Лобко, М. Ҳ. Холмуҳамедов, Ҳ. Алимова, В. А. Хайдуров, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. П. Романовский, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. У. Султонова иштирок этдилар.

* * *

Тантанали кеча пировардида катта бадиий томоша кўрсатилди. Бу томоша ажойиб сўз устасига бағишланган ҳужжатли фильмдан парчалар кўрсатиш билан бошланди. Сўнгра Абдулла Қаҳҳорнинг Тошкент театрларида саҳналаштирилган асарларидан парчалар ижро этилди. Ўзбекистон санъат усталари хилма-хил концерт номерларини намойиш қилдилар.

(ЎзТАГ).

РЕСПУБЛИКА ОЛИМЛАРИНИНГ ВАЗИФАЛАРИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзолари билан учрашув бўлди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев йиғилиш аҳлини республикани социал-иқтисодий ривожлантиришнинг аҳволи ва проблемаларидан хабардор қилди, партия XXVII съезди, КПСС Марказий Комитети январь ва июнь Пленумларининг қарорлари асосида мана шу жараёнда илм-фаннинг ролини кучайтириш зарурлигини таъкидлади.

Фаннинг ишлаб чиқариш билан алоқасини мустаҳкамлаш, олимларнинг ечимларини халқ хўжалигига жорий этиш, пахтачилик комплекси проблемаларини ҳал этишда илмий тадқиқотларни активлаштириш масалаларига алоҳида эътибор берилди.

Учрашувда Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти П. Қ. Ҳабибуллаев, республика Фанлар академиясининг академиклари Ҳ. Н. Боймуҳамедов, Қ. З. Зокиров, М. В. Муҳаммаджонов, М. Н. Набиев, С. Ҳ. Сирожиддинов сўзга чиқдилар.

Учрашувда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари М. Ҳ. Холмуҳамедов иштирок этди.

(ЎзТАГ).

СИЁСИЙ ВА ИҚТИСОДИЙ ЎҚИШНИ АКТИВРОҚ ҚАЙТА ҚУРАЙЛИК

22 сентябрь куни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида иш бошлаган семинар-кенгашда КПСС Марказий Комитетининг меҳнаткашлар сиёсий ва иқтисодий ўқишини қайта қуриш тўғрисидаги қарорини бажариш соҳасидаги амалий вазифалар муҳокама қилинмоқда. Семинар-кенгашда область, шаҳар ва район партия комитетларининг идеология масалалари билан шуғулланувчи секретарлари, республика министрларининг ва давлат комитетлари раисларининг меҳнаткашлар иқтисодий ўқиши учун масъул бўлган ўринбосарлари қатнашмоқдалар. (ЎзТАГ).

• Инсон омилига эътибор

ДОЛЗАРБ МАСАЛА

«Совет Ўзбекистони» газетаси редакцияси Қарши шаҳар партия комитети ва «Каршистрой» бошқармаси билан бирга чўлқуварларни уй-жой билан таъминлаш ва бошқа социал масалаларга бағишланган «Очиқ хатлар куни»ни ўтказди

Меҳнаткашларнинг уй-жойга бўлган талабларини қондириш принципиал аҳамиятга эга бўлган социал масаладир. Бу, партия XXVII съездида ҳам алоҳида уқдирилди. Икки мингинчи йилгача ҳар бир совет оиласининг алоҳида квартира ёки шахсий уйга эга бўлишига эришиш долзарб вазифа қилиб қўйилди. Бу вазифа ва бошқа социал масалалар Қашқадарёдаги «Каршистрой» бошқармаси бўлинмаларида қандай ҳал этилмоқда? Ана шу мавзу «Очиқ хатлар куни» диққат марказида бўлди.

«Очиқ хатлар куни» «Каршистрой» бошқармаси бошлиғининг ўринбосари А. Муратовнинг чўлқуварларни уй-жой билан таъминлаш ва бошқа социал масалаларни ҳал этишнинг аҳволи тўғрисида қисқача ахбороти билан бошланди.

— Йирик қурилиш бўлинмаларимиз уй-жой барпо этиш билан астойдил шуғулланмоқда, — деди у. — Чўлни ўзлаштириш режаларига мувофиқ шаҳар ва посёлкалар, район марказларида 1,5 миллион квадрат метрдан зиёд уй-жой, маориф, медицина ва бошқа объектлар бунёд этилди. Биргина ўтган беш йиллик ва 1986 йилда бошқарма бўйича 747,5 минг квадрат метр уй-жой қурилиб, фойдаланишга топширилди.

Ҳозирги вақтда «Каршистрой» бошқармаси балансидаги уй-жойларнинг умумий майдони 663 минг квадрат метрга боради. Ана шу уй-жой фонди ва коммунал объектларни капитал ремонт қилиш учун ҳар йили 2 миллион сўмдан ортиқ маблағ сарфланмоқда.

Шунга қарамай «Каршистрой» бўлинмалари ишчи-хизматчиларини уй-жой билан тўлиқ таъминлаш, социал шароитларни яхшилаш долзарб проблема бўлиб қолмоқда. Турар жой шароитини яхшилаш мақсадида 5 минг 460 оила (шундан 1 минг 337 киши шаҳарларда, 4 минг 123 оила қишлоқларда) навбатда турибди. Афсуски, Қарши шаҳри, «Аврора», «Механизаторлар» посёлкаларида уй-жой қурилиши асоссиз равишда тўхтатиб қўйилди. Ваҳолонки, шу жойларда бошқармага қарашли қурилиш, транспорт ташкилотлари, саноат корхоналарининг ишчилари истиқомат қилишади. Шу билан бирга, мавжуд уй-жойлардан фойдаланиш ҳам талабга жавоб бермайди. Чўлқуварларни турар жой билан таъминлаш кечиктириб бўлмайдиган долзарб масаладир.

Шундан сўнг ёзма ва оғзаки саволларга жавоб беришга ўтилди.

Бир туркум саволларга **Қарши шаҳар ижроия комитетининг раиси А. И. Шукуров** жавоб берди.

Савол: — Шахсий қурилишлар учун ер ажратиш масаласи қандай ҳал этиляпти? Бошқарма маъмурияти ва касаба союз ташкилотларига уй қурувчилардан кўплаб аризалар тушмоқда. Аммо ана шу масала ва қурилиш материаллари билан таъминлаш иши суст ҳал қилинаётир **(3-, 4-механизациялашган кўчма колонналар коллективи номидан).**

Жавоб: — Агар «Каршистрой» бошқармаси ходимлари ўз ташкилотларида навбатда турган бўлсалар, область ижроия комитети ва унинг архитектура бошқармаси орқали совхозлар фондидан ер олишлари мумкин. Шаҳар территориясида эса ер ажратиб бериш шаҳар ижроия комитети билан келишилган ҳолда навбати билан ҳал этилади. Шахсий уй қуриш учун ер участкаси олишга ёзилган кишилар шаҳар ижроия комитетининг архитектура бўлими томонидан навбати билан таъминланади. Ҳозир бизда 7 минг киши уй-жой учун навбатда турибди. Йил охиригача 1983, 1984 ва 1985 йиллардан бери навбатда турганлар эҳтиёжи қондирилади.

Савол: — Шахсий уйларни ремонт қилиш учун қурилиш материаллари ажратиладими? **(Районлараро электр станцияси тармоғидан Б. Каримов).**

Жавоб: — Уй-жой қуриш ва ремонт учун Қарши шаҳрида яшовчи ҳамма кишиларга қурилиш материаллари БТИ справкаси, ташкилот хати ва аризасига биноан ёғоч савдоси базаси орқали берилади.

Савол: — Нима учун Қарши шаҳрининг 6-микрорайонида битта ҳам саноат моллари магазини йўқ? Ҳеч бўлмаса кундалик эҳтиёж моллари сотиладиган биронта магазиннинг филиалини очса бўлмайдими? Гастроном магазини ҳам керак **(«Каршимелиосовхозремстрой» трестининг сифат бўйича инженери В. П. Демитрева).**

Жавоб: — 6-микрорайонда савдо майдони 1 минг квадрат метр бўлган «Универсам» қуриляпти, у 1988 йилда фойдаланишга топширилади. Лекин аҳоли илтимосини ҳисобга олиб, яқин вақт ичида микрорайонда саноат моллари павильони очилади.

Савол: — Шаҳар магазинларида озиқ-овқатлар, мисол учун тухум, ҳар хил турдаги сут маҳсулотларига қачон нарх ёрлиқлари қўйилади? **(«Каршимелиосовхозремстрой» тресги коллективидан).**

Жавоб — Ҳар бир магазинда сотиладиган маҳсулотга нарх ёрлиғи қўйилиши шарт. Буни сиз билан биз савдо ходимларидан талаб қилмоғимиз лозим.

Залдан луқма: — Магазинда таъми бузилган, ириган-чириган мева, сабзавотларни, тухумни сотиш мумкинми? Магазинчиларнинг айтишича, гўё бундай маҳсулотлар бекор қилинмасмиш, шу тўғрими?

Жавоб: — Магазин ва дўконларга колхоз-совхозлардан келтирилган қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотиш олдидан ҳар куни саралаб турилиши керак. Сифати бузилган, махсус комиссия яроқсиз деб топган маҳсулот пештахтага қўйилиши сира мумкин эмас. Бундай маҳсулотни харидорга таклиф қилишга сотувчининг ҳаққи йўқ.

Савол: — Марказий универсам билан Навоий номли кинотеатр оралиғидаги майдон ташландиқ бўлиб ётибди. Шу ерни болалар спорт майдонига айлантирса бўлмайдими? **(«Каршистрой» бошқармаси аппаратидан А. И. Образцова).**

Жавоб: — Биз буни албатта, ўйлаб кўрамиз. «Пахтазор» микрорайонида шундай спорт майдончалари бор, бу ерда ҳам шундай қилса бўлади.

Савол: — Индустриал кўчасидаги 36-уйнинг коммуникация тармоғи жуда ёмон ишлайди. Совуқ сув ҳам, иссиқ сув ҳам юқори қаватларга кўтарилмайди **(36-уйда яшовчилар номидан).**

Жавоб: — Жуда ҳаққоний талаб. Биласизларми, коммуникация трубалари бундан 20 йил илгари сифатсиз ўрнатилганлиги оқибатида чириб яроқсиз ҳолга келиб қолган. Давлатдан маблағ олишимиз билан буни янгилаймиз...

Саволларга жавоб бериш навбати **7-қурилаётган корхоналар дирекцияси бош инженери В. Н. Мишинга** келади.

Савол: — 4, 5, 6-микрорайонларда маиший хизмат кўрсатиш комбинатлари, модалар ательеси, болалар спорт майдонлари қуриладими? **(«Каршипромжилстрой» тресги коллективидан).**

Жавоб: — Турар жойлар ҳисобидан бундай объектларни қуришга СССР Госбанки республика конторасининг рухсати керак. Афсуски, рухсат бўлмаяпти. 6-микрорайонда 4 та 36 квартирали уйни маҳаллий шароит ҳисобга олиниб, социал объектга айлантириш кўзда тутилган эди. 4-микрорайонда болалар спорт майдонлари қурилиши 1987 йил титулига киритилган. Ҳозирча ажратилган 83,49 минг сўм маблағдан ўтган 7 ойда бор-йўғи 23,76 минг сўми ўзлаштирилди. Болалар спорт майдони 5-микрорайон учун 1988 йил титулига киритилган.

Савол: — «Механизаторлар» посёлкасида клуб ёки кинотеатр қуриш керак. Агар кинофильм кўрмоқчи бўлсак беш километр йўл босишга тўғри келади **(«Механизаторлар» посёлкасида яшовчилар номидан).**

Жавоб: — 7-қурилаётган корхоналар дирекцияси клуб ёки кинотеатр учун ер ажратиб беришни сўраб, Қарши шаҳар ижроия комитетига мурожаат қилган. Бу масала ижобий ҳал этилиши билан лойиҳа-смета ҳужжатларига буюртма берилади.

Савол: — Қарши шаҳри, «Механизаторлар» ва «Аврора» поселкаларида турар-жойлар қурилишини ривожлантириш муаммоси қандай ҳал қилиняпти? **(Чўлқуварлар номидан).**

Жавоб: — Умумий майдони 11000 квадрат метр бўлган «КСП—017» серияли 5 та уй-жой қурилиши келгуси йилдан бошланади. Унинг лойиҳа-смета ҳужжатлари шу йилнинг охиригача тайёр бўлади. Қарши шаҳар ижроия комитети 50-55 гектар ерни уй-жой ва социал объектлар қурилишига йил охиригача ажратиб бериши керак. Ер тайёр бўлиши билан дирекция лойиҳага киришиб, қурилишни 1989 йилда бошлашни таъминлайди.

Савол: — «Аврора» посёлкасида мактаб ва ҳаммом қурилишига қачон киришилади? **(«Аврора» посёлкасида яшовчилар номидан).**

Жавоб: — Ҳаммомнинг смета қиммати 70 минг сўм, лойиҳа-смета ҳужжатлари тайёр. Бу объект 1988 йилда қурилади. Шунингдек, ҳозир 1176 ўринли мактаб лойиҳалаштириляпти. У планга киритилиб, келгуси йили қурилиш бошлаб юборилади.

«Каршистрой» бошқармаси бошлиғининг ўринбосари А. О. Муратовга:

Савол: — «Каршистрой» ташкилотлари ва корхоналарида ишчиларнинг уй-жой шароитларини яхшилаш учун қандай тадбирлар амалга оширилмоқда? **(Автомобиль хўжалиги бошқармаси коллективидан).**

Жавоб: Уй-жойга эҳтиёжи бор граждалар ҳисобга олинади. Бу ишни маъмурият албатта касаба союз ташкилоти билан келишган ҳолда амалга оширади. Тақсимотда қатъий тартиб-интизомга риоя қилинади. Асло хатога йўл қўймаймиз.

Залдан луқма: — Қанийди шундай бўлса...

Савол: — Кузги-қишки мавсумга тайёргарлик: иситиш тармоқлари, уй подъездлари ва томларини ремонт қилишнинг аҳволи қандай? **(Муборак шаҳрининг «Строитель» посёлкасида яшовчилар номидан).**

Жавоб: — Уй-жой ва социал объектларни мавсумга тахтлаш бўйича тузилган тадбирлар бўйича ремонт ишлари қизғин бормоқда. Қозонхона қурилмалари ва бошқа социал объектлар ҳолати қараб чиқиляпти. Ёқилғи билан тўлиқ таъминлаш чораси кўриляпти.

Савол: — «Каршистрой» ҳузурида ёшлар турар жой комплекси ташкил этиладими? **(«Каршиирмонтаж» трести комсомол-ёшлари номидан).**

Жавоб: — Бошқарма тавсиясига биноан Қарши шаҳар ижроия комитети ер участкаси масаласини кўриб чиқмоқда. Масала узил-кесил ҳал этилиши билан «Механизаторлар» посёлкасида қурилиши лозим бўлган объектлар учун лойиҳалаш институти ҳужжат тайёрлашга киришади.

Қашқадарё область аҳолига маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси бошлиғи С. И. Ниёзматовага савол:

— Қарши шаҳрининг 4, 5-микрорайонларида маиший хизматни яхшилаш учун нима ишлар қилиняпти? **(4, 5-микрорайонларда яшовчилар номидан).**

Жавоб: — «Шўртан» маиший хизмат кўрсатиш комбинати ишга туширилди. «Светлана» маиший хизмат уйида хизматнинг 8 тури мавжуд. Лекин микрорайонларда 15 минг аҳоли истиқомат қилаётганлиги ҳисобга олинадиган бўлса, булар ҳали кам. Агар бино бўлса биз маиший хизматни ташкил этамиз. База яратилса, қўриқдаги совхозларда ҳам сартарошлик, пойабзал, соат ремонти устахоналари, кир ювиш ва бошқа турлар бўйича хизматни уюштира оламиз.

Область бош архитектори ўринбосари Ю. Қурбоновга:

Савол: — «Дренажстрой» тресги ходимлари боғ барпо этиш учун 30 гектар майдон сўраяптилар. Бу қандай ҳал этилади?

Жавоб: — Бу муаммони шаҳар ижроия комитети орқали ҳал этса бўлади. Ахир бу хайрли иш, ер билан таъминлаш чорасини кўрамиз.

«Очиқ хатлар куни»да чўлқуварларни турар-жойлар билан таъминлаш ва социал проблемаларга доир кўплаб савол-жавоблар бўлди. Муҳим проблемалар ва зарур таклифлар ўртага ташланди, қимматли фикр-мулоҳазалар билдирилди. Бу ерда кўтарилган масалаларнинг бири — қўриқ хўжаликларда тугалланмаган посёлкалар, у ерлардаги уй-жойларни ниҳоясига етказиш, қўшимча уй-жой қуриш проблемалари хусусида бир неча марта «Каршистрой» бошқармаси ва «Каршицелинхлопок» тресги маъмурияти томонидан «Главсредазирсовхозст р о й» раҳбарлиги диққатига ҳавола қилинганлиги, лекин ишда ижобий силжиш бўлмаётганлиги айтилди. Шу тўғрида келгусида «Совет Ўзбекистони» газетасида алоҳида чиқиш қилиш мўлжалланмоқда.

Йиғилиш охирида сўзга чиққан «Каршистрой» бошқармаси бошлиғи С. Чегибоев чўлқуварлар коллективи инсон омили имкониятларидан тўлиқ фойдаланган ҳолда янада ғайрат билан ишлаб, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллик юбилейини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олажагини айтди.

«Очиқ хатлар куни»да ўртага қўйилган масалалар ҳал этилишини, саволларга берилган жавоблар турмушда ўз тасдиғини топишини газета қатъий назорат остига олади.

Т. НАЖМИДДИНОВ,
М. КАРОМОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

• Мутахассис маслаҳати

ЯХШИ УРУҒ — МЎЛ ҲОСИЛ ГАРОВИ

ФАҚАТ ЮҚОРИ СИФАТЛИ УРУҒЛИК ПАХТА ТАЙЁРЛАШ — ШУ КУННИНГ БОШ ВАЗИФАСИ

Юқори сифатли уруғлик пахта ҳосилдорлигини ошириш ва ўсимликнинг ўзига хос хусусиятини, унинг хўжалик қимматини сақлаш ҳамда яхшилашнинг асосий резервларидан биридир. Уруғчиликни яхши йўлга қўйиш билангина пахта ҳосилдорлигини 8—10 процент ошириш мумкин. Шу туфайли уруғлик пахта терими бошлаб юборилган ҳозирги кунларда сифатга эътибор бериш ғоят муҳимдир. Чигитнинг юқори унувчанлигини таъминлашда уруғлик пахта намлигининг нормал бўлиши айниқса катта аҳамиятга эга. ГОСТ талабларига кўра уруғлик пахтанинг намлиги 8 процентдан, Қорақалпоғистон АССР ва Самарқанд областларида 9 процентдан ошмаслиги керак.

Аммо кузатишлардан маълум бўлишича жойларда бунга етарли эътибор берилмаётир. Ўтган йили Жиззах, Сирдарё областларида тайёрланган уруғлик пахтанинг 95 процент, Қашқадарё областида эса 85 процентдан ортиқроғининг намлиги юқори бўлди. Фарғона, Когон, Нишон, Оқ олтин ва бошқа қатор пахта заводларида тайёрланган барча уруғлик пахталарнинг намлиги стандарт даражасидан ортиқ эди.

Республика агросаноат комитети мутахассислари пахтани машинада ярусма-ярус териш ва юқори ҳамда паст ярусдаги ҳосилни алоҳида-алоҳида комплектлашга қарши эмаслар. Агар шундай қилишнинг иложи бўлмаса, уруғлик пахтани қўлда терилишини таъминлаш керак.

Юқори сифатли уруғлик олиш учун элита-уруғчилик ишларини тўғри йўлга қўйиш керак. Бу йил республикамизда районлаштирилган навларни кўпайтириш билан 61 та, янги навларни кўпайтириш билан 7 та элита хўжаликлари шуғулланмоқда. Районлаштирилган навлар бўйича элита-уруғчилик хўжаликларининг асосий вазифаси — навларнинг типиклиги, яхши хўжалик-қиммати белгилари ва толанинг технологик хусусиятларини сақлаб қолишдан иборат. Аммо маълумотларнинг кўрсатишича, элита хўжаликларининг ҳаммасида ҳам кўпайтирилаётган навларнинг типиклиги етарли даражада сақланмаяпти.

Давлат стандартларида чигитнинг нав тозалиги қуйидаги талабларга жавоб бериши кераклиги кўзда тутилган: элита — 100 процент, биринчи репродукция — 99, иккинчи репродукция 98, учинчи репродукция — 96 процент. Бироқ элита уруғчилиги хўжаликларининг бир қисми нав тозалиги кондицияга тўғри келмайдиган элита ва биринчи репродукция уруғларини тайёрламоқда. «С—4727» навини кўпайтириш билан шуғулланадиган Кегайли, Хўжайли ва Дўстлик районларидаги хўжаликлар, «Термиз —14» навини кўпайтириш билан шуғулланадиган Термиз районидаги «Октябрь 40 йиллиги», Жданов номли колхозлар ва Косон районидаги хўжалик, «108—Ф» навини кўпайтириш билан шуғулланадиган Элликқалъа ва Каттақўрғон районларидаги хўжаликлар шулар жумласидандир. Ульянов районидаги «III Интернационал» совхози ва Ғиждувон районининг «Гулистон» колхозидаги элита хўжалигида бир неча марта огоҳлантиришларга қарамай иккитадан — ҳам ўрта толали, ҳам ингичка толали навлар экиляпти. Натижада икки хил нав бир-бири билан чатишиб, улар айниб кетаётир.

Шу туфайли бу икки хўжаликда экилаётган «С—6037» ва «175—Ф» нав уруғлик пахта брак қилиниб, техник пахта ҳисобига ўтказиляпти. Республикамизда, айниқса Сурхондарё, Наманган ва Қашқадарё областларидаги қатор хўжаликларда 2 ва ундан кўпроқ навларни экишга барҳам берилмаган. Бу, сифатли уруғлик чигит тайёрлашга жиддий тўғаноқ бўлиши турган гап. Шунинг учун уруғлик пахта фақат бир хил нав экилган хўжаликлар ерларидан тайёрланмоғи лозим.

Ҳозир элита-уруғчилиги хўжаликлари учун энг масъулиятли палла келди. Бу жойларда далаларни сўнгги бор текширувдан ўтказиш ва мазкур нав учун типик бўлмаган ўсимлик ва уруғликни брак қилиш, талабга жавоб берадиган ўсимликларни алоҳида-алоҳида танлаб олиш бўйича ишлар давом этмоқда.

Ғўзаларни танлашда ўсимликнинг умумий кўриниши, кўсаклар типи, баргларнинг формаси, ҳажми ва бошқа томонларини ҳисобга олиш лозим. Танлаб олишга мўлжалланган ғўзаларда 10-12 та кўсак очилганда ҳосилни теришга киришиш даркор. Мазкур нав учун типик бўлмаган битта нав келаси йили — 400 тагача авлод бериши мумкин. Шу боисдан уруғлик пахтани танлаб теришда бирорта ҳам типик бўлмаган ғўза ҳосилининг аралашувига йўл қўймаслик керак.

Уруғлик пахтани теришда сифатга алоҳида эътибор бериш зарур. Уруғлик пахта тераётган теримчиларнинг нормасини 20—25 процент камайтириш сифатни таъминлаш имконини беради. Ҳамма ерда терилган пахтани офтобда қуритишни йўлга қўйиш ва уни қабул пунктларига намлиги 8 процентдан кўп бўлмаган ҳолда топшириш мақсадга мувофиқдир.

Терим муддати ва тартибини уруғлик хўжаликларининг мутахассислари ўсимлик ривожи ва ҳолатини ҳисобга олган ҳолда белгиламоқлари лозим. Уруғлик тайёрлашнинг муваффақияти тайёрлаш тармоқлари ва уруғлик пахта лабораториялари ходимлари ишига ҳам кўп жиҳатдан боғлиқ. Улар уруғлик пахтани қабул қилиш, комплектлаш, сақлаш ва чигит сифатини аниқлашни тўғри ташкил этмоқлари керак.

Қабул пункти хизмат кўрсатадиган хўжаликларда турли хил нав ғўза уруғи экилиши мумкин. Шу сабабли пахта тайёрлашни апробация натижаларига мос равишда олиб бориш, хом ашёнинг аралашиб кетишига йўл қўймаслик талаб этилади. Ҳар бир қабул пунктида апробация актларидан кўчирма бўлиши ва шу асосида майдончаларда комплектланадиган уруғлик пахтани навлари, репродукциялар бўйича жойлаштириш планлари тузиб чиқилиши лозим.

Хўжаликлардан қабул қилиб олинаётган уруғлик пахта нав тозалиги, далалар группаси, селекцион нави, репродукцияси ва терим турига қараб 250—300 тоннадан ошмайдиган бунтларда алоҳида тўпланади. Бир хил уруғлик олиш учун сентябрда терилган пахта алоҳида, октябрда терилгани алоҳида бунтланади. Сентябрда терилган уруғлик пахтани комплектлаш даври 15—20, октябрда терилганини комплектлаш 10—15 кундан ошмаслиги даркор. Битта майдонда икки хил, икки репродукциядаги уруғлик пахтадан икки партия комплектлаш мумкин эмас. Элита уруғлиги олинадиган пахтани усти ёпиқ қуруқ жойларда қопларга солинган ҳолда сақлаш тавсия этилади. Биринчи ва кейинги репродукциядаги уруғлик пахтани очиқ майдонларда, усти брезент билан ёпилган бунтларда сақласа бўлади.

Уруғлик пахта сақланаётган омборнинг ҳар бир бўлмасига бунтнинг туркум номери, селекцион ва саноат сорти, репродукцияси, нав тозалиги, апробация бўйича далалар группаси, омбор номери, комплектланган даври, терим ту]›и кўрсатилган 8-форма паспорт-карточкадан кўчирма ёпиштириб қўйилади.

Келгуси йил уруғлик фондининг юқори сифатлилигини таъминлаш учун уруғлик пахтани қўлда терилишига эришмоқ лозим. Ҳар бир хўжаликда уруғлик пахта тайёрлаш планлари албатта бажарилгандан сўнггина пайкалларни дефолиация қилиш ва қолган ҳосилни машинада териш мумкин.

Ҳозир айрим апробация қилинган ва уруғлик пахта тайёрлаш учун ажратилган майдонларда ғўзанинг айниқса «Тошкент—6», «Уйчи—2», «С—4727», «138—Ф», «108—Ф» ва «АН —Боёвут—2» навлари вилт ва бошқа касалликлар билан касалланиши кузатилмоқда. Шунинг учун дарҳол пахта майдонларда қайта текширув ўтказиш ва ғўзаси касалланган ерлар учраса, бу майдонларни брак қилиш ёки уларни паст группа далалар қаторига ўтказиш керак.

Келгуси йил мўл ҳосилига пухта замин ҳисобланган сифатли уруғлик жамғаришга эришиш ҳар бир район агросаноат бирлашмаси, хўжаликлар, айниқса, элита-уруғчилик хўжаликлари раҳбарларининг диққат марказида бўлмоғи даркор.

Р. НАЗАРОВ,
Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитети пахта ва каноп ишлаб чиқариш бошқармаси бошлиғи.
Н. СОЛИХЎЖАЕВ,
Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитети уруғчилик ва пахта навларини жойлаштириш кичик бўлими бошлиғининг ўринбосари.
С. ЯХШИБОЕВ,
Уруғчилик ва пахта навларини жойлаштириш кичик бўлими бош мутахассиси.

ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ

БУТУН ИНСОНИЯТ МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛАБ

Учинчи минг йиллик арафасида қирилиб кетиш хавфи остида, доимий кескинлик ҳолатида, хавфсираш ва муҳолифлик муҳитида қолган, жуда катта маблағлар ҳамда миллионлаб одамларнинг меҳнати ва истеъдоди ўзаро ишончсизлик ва даҳшатни кучайтиришга сарфланаётган дунёдаги вазият билан келишиб бўлмайди. Айни шу сабабли Совет Иттифоқи халқлари тинчлик ва хавфсизликнинг кенг қамровли системасини вужудга келтириш масаласини қатъият билан ўртага қўймоқда. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачевнинг «Правда» газетасида босилган «Хавф-хатарсиз дунёнинг реаллиги ва гарантиялари» мақоласига халқаро майдонда билдирилаётган асосий фикрлар ана шундай.

НЬЮ-ЙОРК. КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг мақоласи халқаро ҳамжамиятнинг диққат марказида турибди. Ҳамжамият вакиллари БМТ Бош Ассамблеясининг 42-сессиясига йиғилишган. БМТ Бош секретари Перес де Куэльяр уни «жуда муҳим ҳужжат» деди. У ана шу ҳужжатни синчиклаб ўрганиб чиқиб, сўнгра унинг моҳиятини шарҳлаб бериш ниятидадир. Журналистлар билан суҳбатда у мақолада Бирлашган Миллатлар Ташкилоти қўллаб-қувватланганлиги учун миннатдорчилик билдирди.

БМТ Бош секретарининг расмий вакили айтганидек, Перес де Куэльяр мақола текстини эътибор билан ўрганмоқда. У мақолада баён этилган кўпгина ғояларни маъқуллаб табрикламоқда. Ана шу ғояларнинг кўпи унинг фикр-ўйларини акс эттиради.

БОНН. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ГФР ҳукумати ўртача олислик ракеталари ва оператив-тактик ракеталарни тугатиш юзасидан битимга эришишга маълум даражада кўмаклашадиган позицияни эгаллаганлигини таъкидлади, дейилади Ғарбий Германиянинг ДПА агентлиги хабарида.

ВЕНА. АПА ахборот агентлиги мақолада халқаро тинчлик ва хавфсизликнинг кенг қамровли системасини вужудга келтириш масаласи қатъият ва собитқадамлик билан қўйилаётганлигини таъкидлайди.

ПРАГА. Совет Иттифоқининг эътиқодига кўра, деб таъкидлайди ЧТК агентлиги, кенг қамровли хавфсизлик системасини вужудга келтириш — ҳамманинг хавфсизлиги ҳар бир томон хавфсизлигининг гарови бўлган келажак сари йўлланмадир. Совет Иттифоқи қуролсизланиш соҳасида таклиф этаётган конкрет тадбирлар бутун инсониятнинг манфаатларига мос келади.

(ТАСС).

ХАБАРЛАР ОҚИМИДАН

ВАШИНГТОН. АҚШ конгрессининг бошлиқлари 1 октябрда бошланадиган янги молия йилининг дастлабки 40 кунида контрасларга ёрдам беришни давом эттириш тўғрисида битимга эришдилар. Ана шу битим ўз моҳиятига кўра, конгрессда Рейган маъмурияти иттифоқчиларининг вақтинча ён босишидир, аммо битим уларга яқин келажакдаёқ ўз режаларига эришиш имкониятини қолдиради.

Президент Рейган ўтган ҳафта эълон қилганидек, у контрасларга шу молия йилига берилган юз миллион доллар маблағ тугаганидан кейин уларга ҳарбий ёрдамни давом эттиришга эришиш ниятидадир. Президент яқин 18 ой мобайнида Никарагуа исёнчилари учун 270 миллион доллар маблағ ажратиш тўғрисида конгрессга талабнома юборажагини айтди. Бу эълон Капитолий тепалигида қаҳр-ғазабни ниҳоятда кучайтириб юборди. Бу ердаги демократик партиянинг етакчи арбоблари президентнинг режаларини Марказий Америкадаги аҳволни тинч йўл билан бартараф этиш жараёнини кўпориш деб баҳоладилар.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА АҚШ КОНГРЕССИ:

КОСМОС ОРҚАЛИ БИРИНЧИ МУЛОҚОТ

23 сентябрь куни Москва вақти билан соат 7 дан 30 минут ўтганда, Вашингтон вақти билан 22 сентябрь куни соат 23 дан 30 минут ўтганда икки мамлакат парламентларининг вакиллари — СССР Олий Совети депутатлари билан АҚШ конгресси аъзолари космик телекўприк орқали боғланадилар. Телетомошабинлар биринчи марта СССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети, Эй-би-си Умумамерика коммерция телетармоғи «Интерньюс» телекомпанияси билан ҳамкорликда «Ядро асрида янгича тафаккур» телевизион цикли доирасида ташкил этган бевосита мулоқотнинг гувоҳлари бўладилар.

Биринчи учрашув мавзуи — халқаро хавфсизлик ва қуролсизланиш. 15 октябрь ва 19 ноябрда режалаштирилган кейинги мулоқотларда регионал можаролар ва инсон ҳуқуқлари ҳақида гап боради.

Мулоқотда Совет томонидан СССР Қуролли Кучлари бош штабининг бошлиғи, Совет Иттифоқи Маршали С. Ф. Ахромеев, СССР Фанлар академиясининг вице-президенти академик Е. П. Велихов, КПСС Марказий Комитети Халқаро бўлими мудирининг биринчи ўринбосари Г. М. Корниенко ва СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг Раиси Л. Н. Толкунов қатнашадилар. Америка томонидан — Жоржия штатидан сенатор — демократ, сенатнинг қуролли кучлар ишлари комиссиясининг раиси Сэм Нанн, конгресс аъзоси — Висконсин штатидан демократ, вакиллар палатаси қуролли кучлар ишлари комитетининг раиси Лес Эспин ва конгресс аъзоси — Миссисипи штатидан сайланган республикачи, конгрессдаги озчилик раҳбари Трент Лотт қатнашади.

Совет телетомошабинлари Америка телетомошабинларидан фарқли равишда шу йилнинг 25 апрелида бўлиб ўтган АҚШ конгресси ва СССР Олий Совети вакилларининг дастлабки учрашувидан хабардордирлар. Бу телекўприк тайёргарлик тусида бўлиб, унинг «Келинг, танишайлик» деган номи ҳам шундан далолат беради. Энди айтиш мумкинки, танишиб олинди. Ҳар икки томон вакилларининг матбуотда билдирилган фикрлари бундай космик мулоқотларни давом эттириб, ўз халқлари кўз ўнгида ҳамжиҳатлик йўлларини излашни давом эттириш истакларидан далолат бермоқда. Масалан, конгресс аъзоси Клодин Шнайдер бундай деди: иккала давлатнинг бир-биридан қўрқиши ва муддаоларини тушунмаслиги жуда хатарлидир. Бир-бирларини инсон сифатида билиб олишга ҳаракат қилишдан долзарброқ вазифа йўқ.

Янги туркумни очиб берадиган биринчи учрашувда жуда кўп томошабинлар иштирок этадилар. Улар орасида депутатлар, Совет ва Америка журналистлари бор. Нью-Йорк штатининг губернатори М. Куомо ва АҚШнинг Совет Иттифоқидаги элчиси Жэк Ф. Мэтлок меҳмон сифатида Кремлга таклиф этилди.

Мунозараларни бошлашдан олдин ҳар икки томоннинг фикрича, планетанинг келажаги ҳақида жон куйдираётган халқларнинг ташвишланишига сабаб бўлаётган воқеаларни ифодаловчи кинохроника кадрлари кўрсатилади. Ана шу туркум Москвада ёш пианиночи ва Вашингтонда ёш скрипкачи қиз ижро этадиган дастлабки оҳанглар ягона куйга бирлашиб кетиши рамзий маънога эгадир. Улар ижросида фортепьяно ва скрипка учун ёзилган соната янграйди. Бу куй одамларга умид бахш этади.

ҚЎҒИРЧОҚ ТЕАТРЛАРИ ФЕСТИВАЛИ

Тошкентда Ўзбекистон қўғирчоқ театрларининг фестивали бошланди. Бешта халқачали қалпоқ кийган ва беш хил рангдаги галстук тақиб олган шўх бола фестивалнинг эмблемасидир. Бу тимсолда «беш» рақами икки марта фойдаланилгани тасодиф эмас — ҳозир республикада ана шунча қўғирчоқ театри бор. Уларнинг ҳаммаси илк бор бирга тўпланди. Байрамни ўтказиш ташаббускорлари — Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги билан республика Театр арбоблари союзидир.

Фестиваль спектаклларнинг намойишигина эмас, шу билан бирга бадиий коллективларнинг ижодий ҳисоботи, тажриба ўртоқлашиш, ўзаро ўрганиш, янги иш формаларини излаш мактаби ҳам бўлиб қолиши керак. Фестиваль ёрқин ва унутилмас воқеа бўлиб қоладиган кўринади. Унинг дастлабки иш кунлари ҳам шунга ишонч ҳосил қилдирмоқда. Тўғри, «иш» деган сўз аввало артистларга тааллуқлидир, томошабинлар учун эса бу чинакам байрам — чунки улар ҳали бирон марта ҳам Ўзбекистондаги барча қўғирчоқбозларнинг постановкаларини кўриш имкониятига эга бўлмаган эдилар.

Программани республика қўғирчоқ театрининг труппаси бошлаб берди. У бир йўла икки премьерани томошабинлар ва жюри ҳукмига ҳавола этди. Булар Е. Шварцнинг «Золушка» ва Х. Ҳабибуллаевнинг «Фотиманинг саргузаштлари» спектаклларидир. Томошанинг эртасига уни муҳокама қилиш — фестиваль кўригининг мажбурий шартидир. Яна бир ўзига хос хусусият шундаки, ҳар бир куннинг программасига ҳаваскор болалар қўғирчоқ коллективларининг томошалари киритилган. Тошкентдаги мактаблар, пионер уйлари ва саройларининг, маданият саройларининг ёш артистлари профессионал артистлар ўйнайдиган саҳнага чиқишдек шараф билан фахрланадилар. Мана шу дастлабки қадамлар болаларни катта санъат даргоҳига олиб чиқса ажаб эмас.

Фестиваль программаси жуда катта ва хилма-хилдир. Бир ҳафта мобайнида республика қўғирчоқ театри саҳнасида Тошкент, Самарқанд, Андижон, Бухоро, Жиззах артистларининг томошалари давом этади. Ҳозир Тошкентда гастрол бераётган Челябинск қўғирчоқбозлари ҳам спектаклларини кўрсатишади, Габроводан байрамга атайин келган Болгария саҳна усталари ўз пьесалари билан таништирадилар. Бунда ВХРдан келган меҳмонлар намойиш этадиган «Оқ эртак»да тошкентлик қўғирчоқбозлар иштирок этадилар. Фестивалга конференция якун ясайди. Конференцияда Ўзбекистонда театр санъати шу турининг аҳволи ва уни янада ривожлантириш истиқболлари муҳокама қилинади.

Ҳозир республика пойтахтининг бош қўғирчоқ театрида байрам муҳити ҳукм сурмоқда. Фестивалнинг тантанали очилиши ёрқин ва унутилмас томошага айланиб кетиб, шундай муҳитни вужудга келтирди. «Ташигрушка» фабрикасида алоҳида тайёрланган икки метрли чиройли қўғирчоқ ҳайвонлар Ўзбекистон Театр арбоблари союзининг биноси олдида қатор бўлиб турибди. Қувончи ичига сиғмаётган болалар миниб олган туялар виқор билан одим ташлаб борарди. Вақтинча тайёрланган бешта саҳнада эса фестивалда қатнашаётган барча театрларнинг артистлари томоша кўрсатишарди. Бўлғуси қўғирчоқбозлар — Тошкент театр ва рассомлик санъати институтининг студентлари, шунингдек Тошкент цирки артистлари қизиқарли концерт программасини тайёрладилар.

Республика қўғирчоқ театрлари фестивалининг очилишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари ҳозир бўлдилар.

(ЎзТАГ).

ОКТЯБРЬ — БИЗНИНГ ТАҚДИРИМИЗДА

Меҳнат аҳлининг улуғланиши

П. П. ГРИШКЯВИЧУС,
Литва Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари

Етмиш йиллик чўққидан қараганда Октябрнинг буюк мақсади ва ғалабаси — меҳнат аҳли улуғланганлиги айниқса равшан кўзга ташланади.

Революция иши давом этмоқда. Жамиятимизни қайта қуришнинг КПСС Марказий Комитети 1985 йил апрель Пленуми, партия XXVII съезди ўртага қўйган вазифалари унинг инсонпарварлик ғалабаларини кучайтиришни талаб қилади. Инсоннинг хилма-хил талаб-эҳтиёжларига эътибор — бу жараённинг асосий белгиларидан биридир.

Бу йил кўкламда республиканинг ўн икки нафар энг яхши сут соғувчисини Литва Компартияси Марказий Комитетига таклиф этиб, шавкатли меҳнатлари учун уларга миннатдорчилик билдирдик. Уларнинг ҳар бири ўтган йили ҳар бош сигирдан ўрта ҳисобда олти минг килограмм ва ундан ҳам кўпроқ сут соғиб олган, ҳозир республикада эллик кишидан ошган олти мингчилар сафини тўлдирган эди. Уларни табриклаб, ибрат кўрсатганлари учун нишонлар топширдик. Яхши учрашув бўлди.

Ўша ўн икки ажойиб меҳнаткаш аёлнинг тўрт нафари Пасвалис районидан эди, бу — тасодифий ҳол эмас. Газетхонга яхшироқ тушунарли бўлсин учун шуни айтмоқчиман: олти йил муқаддам Пасвалис районида яхши фикр туғилди: ҳар бир хўжаликда болалар боғча-яслиси бўлсин, деб таклиф қилинди. Биз бу ташаббусни қўллаб-қувватладик, у бутун Литвага ёйилди, энди республика колхоз ва совхозларининг 94 процентида болаларни мактабгача тарбиялайдиган муассасалар бор. Бунинг қишлоқ аёли учун, қишлоқни яшартириш учун қандай аҳамияти борлигини изоҳлашга ҳожат бўлмаса керак. Шундай қилмай туриб бизнинг республикамиз шароитида ишлаб чиқарувчи кучларни изчиллик билан ривожлантириб бўлмас эди.

Қишлоқларни ободонлаштириш мақсадида ҳар йили ўтказиладиган «Нону гўзаллик бир қўлдан чиқсин» деган республика кўригининг шиори ҳам фаол ижодий меҳнат қилишга руҳлантиради. Республика партия ташкилоти ҳар бир меҳнат коллективида инсон баланд руҳ билан самарали меҳнат қила олиши ва ҳузур қилиб, сермазмун, гўзал ва маданий яшайдиган муҳитни вужудга келтиришни ўз бурчи, деб ҳисоблайди. Мана шундай кайфият шароитида қайта қуришга халақит бераётган, ўз умрини яшаб бўлган эски сийқа усуллар — инсон омилига етарли аҳамият бермаслик, раҳбарликдаги ўзбошимчалик, технократизм иллатлари айниқса сезилиб қолмоқда ва уларга тоқат қилиб бўлмаяпти.

Масалан, унумсиз қўл меҳнатининг улушини камайтириш тўғрисидаги талабни олиб кўрайлик. Бу талаб ҳозирча қониқарсиз амалга оширилмоқда. Республикада ҳали ҳам кўпгина ишчилар оғир ва зарарли шароитларда меҳнат қилмоқда, уларнинг тўртдан бир қисми аёллардир. Баъзи тармоқларда ҳеч бир асоссиз майиб бўлиб қолиш ҳоллари учраб турибди. Бу аҳвол бизга, партия ходимларига, хўжалик раҳбарларига берилган қаттиқ танбеҳдир. Ўз-ўзидан равшанки, бунда аввало касаба союзларига гап тегади. М. С. Горбачев СССР Касаба союзларининг съездида таъкидлаб ўтганидек, касаба союзлари «экономикада кейинги йилларда анчагина кенг тарқалган технократик журъатсизликка ўзига хос кушанда бўлишлари, қабул этилаётган хўжалик қарорларининг социал йўналишини кучайтиришга ҳаракат қилишлари лозим». Кейинги вақтларда социал ривожланиш учун ажратилаётган маблағлар мутлақо етарли эмаслиги, ажратиб берилган маблағ ҳам ишлатилмай қолиб кетаётганлиги учун республика идораларининг раҳбарларини қаттиқ огоҳлантиришга тўғри келди. Биз Марказий Комитетда министрларнинг, идора раҳбарларининг хўжалик вазифалари қандай бажарилаётганлиги тўғрисидагина эмас, шу билан бирга одамлар билан қандай ишлаётганликлари, уларнинг талаб-эҳтиёжларини қанчалик билишлари ва шу талаб-эҳтиёжларни қондириш учун нималар қилаётганликлари ҳақидаги ҳисоботларини тинглаш одат тусига кирди.

Энди Компартия Марказий Комитети бюросининг ҳар бир аъзоси, республиканинг бошқа раҳбарлари шаҳар ёки районга, бевосита меҳнат коллективларига, аввало қолоқ коллективларга лоақал ойига бир марта бориб туришга мажбурдирлар. Улар иш жойида одамлар билан мулоқотда бўлиб, ишларнинг аҳволини, ишлаб чиқариш ва турмуш эҳтиёжларини аниқлайдилар. Ҳозирча социал соҳа хусусида энг кўп шикоят тушмоқда. Бундай сафарлар партия комитетларининг бюро аъзолари билан, бошқа маҳаллий активлар билан аниқ-равшан гаплашиб олиш учун бой материал беради, ҳаёт маромини яхшироқ сезиб туриш ва тўғри қарорлар қабул қилишга ёрдам беришади.

Литвада Совет ҳокимияти 1918 йилда эълон қилинган эди. Бироқ тарихий шароитларнинг тақозоси билан шундай бўлиб чиқдики, халқимиз яна йигирма йилдан кўпроқ вақт мобайнида капиталистлар ҳокимияти остида бўлди. 1940 йилда Совет ҳокимияти қайта тиклангандан кейингина биз яна социализм қуришга киришдик. Совет Литвасига оғир мерос қолган эди. 400 мингга яқин киши саводсиз ва чаласавод эди, электр энергияси истеъмол қилиш соҳасида Европада охирдан иккинчи ўринда турар эдик, экономикани ўзларига қарам қилиб олган ғарбий империалистик давлатлар Литвани ўзларининг аграр қўшоғига айлантирган эди. Юз минглаб киши бутунлай ёки қисман ишсиз эди. Аммо ҳаддан ташқари социал зиддиятлар билан ўтган ўша ўн йилликлар Литва халқи учун зое кетмади. Халқнинг синфий онги уйғонди, революцион ҳаракат тажрибаси орттирилди. Шафқатсиз таъқибларга қарамай, ўша йилларда яширин шароитда иш олиб борган Коммунистик партия меҳнаткашларнинг дилида социализм ғояларини, интернационализмнинг ҳаётбахш уруғларини амал олдирди. Литва 1940 йилдан буён ўзининг иқтисодий, социал, маданий ва маънавий ривожида қилган катта сакраш социализм шароитидагина барча совет халқларининг интернационал ёрдами туфайли рўй бериши мумкинлигини ҳозир ҳам ҳар бир киши тушуниб турибди.

Интернационал онг — ҳам ғоявий тарбиянинг мақсади, ҳам ахлоқийликнинг ифодасидир. Литва коммунистлари ленинча интернационал тарбия анъаналарини муносиб давом эттиришни ўзларининг муқаддас бурчлари деб биладилар, чунки бу анъаналар — инсон маънавий ва моддий фаровонлигининг асосий манбаларидан биридир.

Вильнюсликлар 1895 йилда Владимир Ильич Лениннинг бу кўҳна шаҳарга қадам ранжида қилганлиги билан фахрланадилар. Яширин шароитда ишлашга моҳир бўлган Ильичнинг изларини подшоҳ айғоқчилари топа олмадилар, шу боисдан ҳам у қайси жойларда бўлганлиги тўғрисидаги аниқ маълумотлар архивларда сақланиб қолмаган. Аммо асосий нарса: Лениннинг фикри, Лениннинг таълимоти бизга мерос бўлиб қолди. Ленин йўлидан борган Литва халқи ўзига энг муносиб йўлга — инсон бахт-саодати йўлидаги революцион ўзгартишлар йўлига чиқиб олди.

Қардошлик адреслари бўйлаб: Литва ССР

Ёзувчи Пятрас НАРАШКЯВИЧЮС

Қатралар

ЯШИЛ ШАМОЛ

Тошлоқ дарё тепасида эсиб турган шамол тонг чоғи яшнаб турган қайинзорга қайрилиб, дарё этагига, сўнгра кенг ўтлоққа ўзини урди-ю, яшил тус олди. Қайинзорнинг хуш бўйи шамол бағрига сингиб, яшил булутга айланди, олис-олисларга учиб кетди.

Ёмғир шивалаб ёғаётганида қайинлар тагида турган қишлоқ аёлларининг рўмолларига яшил томчилар қўнди, аммо улар бунга ажабланишмади...

Мен буни таниш рассомга айтиб бердим. У жилмайиб қўйди: шамол ҳамиша рангли бўлади, бўлмаса уни чизиб бўлармиди, деб жавоб берди.

— Ўрмонга ўт тушганида шамол дам қора, дам қизил бўлади, — деди менга ўрмончининг қизчаси хавотирланиб.

Қайинлар гуллаганини ўғлим кўрмай қолди-да, дея афсусландим. Кейин ўзимга-ўзим тасалли бердим: ҳали у ёшку, далаю даштларга кўп чиқади, ўзининг рангли шамолини ҳам топиб олади. Эҳтимол ўшанда суюнар, балки кўзларига ишонмас. Ҳақиқатан ҳам, даставвал биз ҳаммамиз (баъзи кишилар эса умрбод) фақат рангсиз шамолнигина таң оламиз.

ЎҚ ОВОЗИ

Кузга келиб сариқ акациянинг меваси етилди, унинг узун танаси сарғайиб қуриб қолган. Куёшли сокин чошгоҳда, узоқдаги ўқ товушига ўхшаш қарсиллаш қулоққа чалинади.

Дарахтнинг қўзоқлари сочилиб кетяпти. Ерга тим қора уруғ адил дарахт мевалари сочиляпти. Шу тариқа акация янги ҳаёт ниш урсин дея қизиб турган ерга неъматини сочмоқда.

Ер юзида ҳам ҳамиша ана шундай ўқ овози эшитилиб турса эди!

* * *

...Унинг ҳикоялари жонимга тегди, бошқа хонага чиқиб, сўнгги совуқ тунлар сокинлигини сингдираётган деворларга тикилгим ва ана шу сокинликка қулоқ бергим келарди.

У эса бир катта бошлиқ билан сайру-сайёҳат қилгани, машҳур ёзувчи билан меҳмондорчиликка боргани, бир қишлоқда министр билан қайфу сафо қилгани ва унинг холаси билан тез-тез учрашиб туриши ҳақида сўзлар эди.

...Баҳор кунларининг бирида мен амаким билан омбор олдига уюб қўйилган ходалардан лайлак қудуқ ясашга яроқлисини қидираётган эдик. Кўриниши чиройли бўлса ҳам чириб кетган ёғочга амаким болта урар экан: — Эҳ, жигаржон бу эман эмас, эман олдида ётган чириган тўнка, деб қўйди.

* * *

Ҳориб-чарчаб, ўрмонда тамадди қилаётганимизда, менга нон етмай қолди.

— Ярмини ушатиб ол, — дея Викторас менга нон узатди.

Мен Викторас тер тўкиб топган нонни чайнар эканман, бу ризқу-рўзнинг иси ва таъмини ҳис этар, Викторасннинг орзу-ўйлари ва ташвишларига ўзимни шерик, деб билардим. Бунга ўзим ҳам ҳайрон қолдим: унинг кулбаси ҳақида, ёрилмаган ўтинлари тўғрисида, болалари ҳақида ўйлаб кетдим. Баҳорга чиқиб уйининг томини тузатиши лозимлигини, катта ўғлига эса пойабзал кераклигини эсладим.

Биз сукут сақлаб кавшанардик, мен шамолда тебраниб турган қайин бутоғига тикилиб, ҳамон Викторасни ўйлар эдим.

Биз у билан бир бурда нонни бўлиб едик... Нону насибани оилалар, қишлоқлар ва ҳатто бутун-бутун халқлар ўртада баҳам кўрганида ҳам шундай бўлмасмикин?

ФОТОАХБОРОТ

● Жидрунас Науекас — океан трал флоти Клайпеда базасининг капитани.

● Вильнюсдаги «Жальгирис» станоксозлик заводида эпчил ишлаб чиқариш системаси программасини созлаш ишлари олиб борилмоқда.

● Литва ССРнинг пойтахти — Вильнюс гўзал шаҳардир. Гедиминас майдонидаги очиқ кафе шаҳарликлар ва меҳмонларнинг энг севимли дам олиш жойларидан биридир.

Ҳамкорлик стратегияси

«Вайрас» велосипед-мотор заводининг гальваника цехи ҳувуллаб қолди. Бундан буён деталлар сиртига занглатмайдиган «зирҳ» қоплаш ишларининг ҳаммасини роботлар ўз зиммасига олди. Ишчилар «бир ўқ билан икки қуённи урдик» деб ҳазиллашмоқдалар. Дарҳақиқат, шу бир тадбир ёрдамида ҳам ишлаб чиқариш автоматлаштирилди, ҳам шаҳарнинг экологик муҳити яхшиланди. Цехда чиқитсиз технология жорий қилинди, энди сув Дубис дарёсига мусаффо ҳолда оқизилмоқда.

Қардошлик ришталари

Ҳозирги пайтда мамлакатимизда янги тарихий умумийлик — совет халқи шаклланган бир пайтда миллий маданиятлар ва адабиётларнинг ўзаро бойиш жараёни яна ҳам тез содир бўлаётир. Кўп миллатли мамлакатимизда адабий муносабатлар фақат маънавий бойиш воситаларигина эмас, айни пайтда халқларни бир-бирига яқинлаштирувчи ришта бўлиб қолди.

Ўзбек — Литва ва Болтиқ бўйи халқларининг маданий-адабий алоқалари кечагина бошланган янги ҳодиса эмас. Даугава, Тарту атрофидаги археологик қазилмаларда Хива, Бухорода зарб қилинган тангаларнинг топилиши, Болтиқ бўйи ва Ўрта Осиёга келган сайёҳларнинг хотиралари, айниқса Литва ёзувчиси Ян Пронанайтенинг асримиз бошларида Туркистонга келиши, у яратган «Йўл очерклари» фикримизнинг далилидир. Литвалик ёзувчи ва шоирларгина Ўзбекистон тарихи ва маданиятига қизиқиб қолмай, балки бир қанча олимлари ҳам бу соҳани ўрганишга киришдилар.

Литвалик олим, археолог А. Пошко ўзининг шарққа бўлган биринчи қизиқишини ўзбек классик адабиёти вакили Бобур шахси билан танишишдан бошлаганини айтади. «Ҳиндистонда бўлган пайтларимизда, дейди А. Пошко, — 1932—1939 йилларда Ҳиндистон, Эрон ва Афғонистон бўйлаб қилган саёҳатим чоғида Бобур номини кўп эшитдим ва асарларидан парчалар ўқидим. Бомбей университетининг кутубхонасида ҳатто кўҳна қўлёзмаларни варақладим. Унинг ижоди яшаган даврини яхшироқ тушунишимгагина эмас, балки касбим учун ҳам фойдали бўлди, мен қадимий архитектурани қайтадан кўргандек бўлдим», — деб эслайди. Шуни эътироф этиш керакки, ўзбек — литва маданий, адабий муносабатлари 1940 йилдан кейин анча жонланди. Чунки худди ана шу йили Литва, Латвия, Эстония СССР составига қўшилди. Бу тарихий воқеани халқимиз қувонч билан кутиб олди. Ўзбекистоннинг барча шаҳар ва қишлоқларида мазкур воқеага бағишланган митинглар бўлиб ўтди, матбуот саҳифаларида Ўзбекистон меҳнаткашларининг юрак сўзлари эълон қилинди.

Халқларимиз ўртасидаги интенсив адабий алоқалар Улуғ Ватан урушидан олдин бошланди.

П. Цвирка таҳрири остида Литвада биринчи чиққан адабий-бадиий журнал «Раштай» саҳифаларида тез-тез қардош халқлар адабиётлари ҳақида мақолалар босилиб турарди. Ана шу журналда 1941 йилда Литва ёзувчиси И. Склютаускаснинг улуғ ўзбек шоири Алишер Навоийга бағишланган мақоласи эълон қилинди ва ундан кейин бир қанча материаллар берилиб борилди.

Ёзувчи И. Склютаускаснинг Ўзбекистонга бўлган қизиқиши тасодиф эмас: «Мен Ўзбекистон ҳақида биринчи марта география ўқитувчимиздан эшитганман. Шунда менда жуда катта қизиқиш пайдо бўлди..» деб эътироф қилади

Маълумки, Улуғ Ватан уруши йилларида Ўзбекистон бошпанасиз етим қолган болаларни ўз бағрига олди. Уларнинг ичида Болтиқ бўйи республикаларидан келтирилган норасидалар ҳам кўп эди. И. Склютаускас уруш вақтида Ўзбекистон тупроғида литвалик болаларнинг ўз она тилларида сўзлагани Литва халқ ўйинларини ҳам кўрсатишганини бир неча бор эслаб ёзади.

Адиб уруш даврини эслар экан, ўзбек халқининг бағри кенг, меҳмондўст, бир бурда нонини ҳам дўст билан баҳам кўришини мамнуният билан таъкидлайди. Айниқса халқлар ўртасидаги дўстлик, биродарлик туйғуси 1966 йилдаги зилзиладан кейин катта синовдан ўтганини қайд этади.

60-йилларда ҳар икки адабиёт ўртасидаги алоқалар тезлашди, ўзаро таъсирнинг янги шакллари пайдо бўлди. Адабий алоқалар тараққиётида таржимонларнинг ўйнаган ролини алоҳида таъкидлаш лозим. Ана шу эзгу ишда фидокор таржимонлардан бири — Галина Кобецкайтедир. Г. Кобецкайте ўзбек тилини яхши билади. У икки йилдан зиёд Тошкентда яшади, ўзбек тилини семантик хусусиятларини пухта ўрганди. Натижада Литва таржимонларидан биринчи бўлиб бевосита ўзбекчадан литва тилига таржима қила бошлади. Унинг таржимасида Ҳ. Шамснинг «Душман», П. Қодировнинг «Қора кўзлар», Ғ. Ғуломнинг «Шум бола», Ўлмас Умарбековнинг «Одам бўлиш қийин», булардан ташқари рус тили орқали Абдулла Қодирийнинг «Меҳробдан чаён», Асқад Мухторнинг «Чинор» асарлари Литва ўқувчиларининг севимли асарига айланиб қолди.

Литва китобхонлари орасида Ғафур Ғулом ижоди алоҳида эътиборга эгадир. Шарқдаги донишманд Насриддин Афанди ҳақида жуда кўп эшитганлар. Айниқса, унинг ҳозиржавоблиги — ҳаммани ҳайратда қолдирган. Ўқувчилар адибнинг «Шум бола» китобини ўз тилларида ўқиганларидан сўнг, Ғафур Ғуломни Насриддин Афанди деб атай бошлаганлар.

Ўз навбатида ўзбек китобхонлари ҳам Литва ёзувчи, шоирларининг асарларидан баҳраманд бўлмоқдалар. Э. Межелайтиснинг «Инсон», Й. Авижюсининг «Жудоликдаги йиллар», Ю. Марцинкявичюснинг «Миндаугас изтироби», Микола Слуцкиснинг «Жасорат» ва бошқа бир қанча адибларнинг асарлари ўзбек китобхонларининг энг севимли асарларига айланиб қолган.

Литва республикасида ўзбек адабиётига бўлган қизиқиш маънавий ва маданий бойиш омили бўлибгина қолмай, Литва социалистик маданияти шаклланиш жараёнининг қисмига айланди. Бу республика танқидчилари ўзбек адибларининг китоблари ҳақидаги мақола, тақризларида асарларнинг ғоявий мазмуни, ижодий тарихига алоҳида эътибор беряптилар, асарларнинг ўзига хос томонларини кўрсатишга интилмоқдалар.

Литвада ўзбек адабиётига бўлган катта қизиқиш республикаларимизнинг маданий ҳаётларида бир-бирига яқин томонларининг кўплигидандир. Литва-ўзбек адабиётларидаги умумий хусусиятлар ижтимоий мақсад ва вазифаларнинг умумийлиги билан изоҳланади.

Н. АҲМЕДОВ,
филология фанлари кандидати.

● Бўлғуси қандолатчи Роже Стакаускайте. У ҳозир ўрта ҳунар техника билим юртида таълим олмоқда.

Мўътабар мавзу

Халқ орасида Вильнюс шаҳрининг оламга келиши тарихи билан боғлиқ бир афсона юради. Князь Гедиминас туш кўриб таъбирини коҳиндан сўрабди: сен қурадиган шаҳарнинг довруғи оламга таралади... деган экан ўшанда коҳин.

Эндиликда Литва пойтахти узра қад кўтарган минора шаҳарга асос солган кишининг номини абадийлаштириб турибди. Вильнюс республикадагина эмас, иттифоқимизда ҳам машҳурдир. Шаҳар довруғини оламга таратаётган санъаткорлар орасида СССР халқ рассоми, Ленин мукофоти лауреати Гедиминас Йокубонис ҳам бор.

Биз ҳайкалтарош билан унинг устахонасида учрашдик, остона ҳатлаб ўтишимиз ҳамон ижод ва ҳамиша изланиш муҳитини ҳис этдик. Ҳайкалтарош ҳузурига амалий суҳбат қуриш учун ТАСС мухбирига ҳамроҳ бўлиб рассомлар ҳам келишган эди. Йокубонис машҳур «Мотамсаро она» асари устида қандай ишлаганлиги ҳақида гапириб берди, кўз ўнгимизга фашистлар ўт қўйиб, хонавайрон қилиб кетган Пирчюпай қишлоғи келди, фожиа ҳақида ҳикоя қилувчи бу асар ана шу фожиа жабрдийдаларига бағишланган.

Санъаткор улуғ поляк шоири Адам Мицкевич образини гранитда яратишдек орзусини ҳам ўзи учун бахт, деб ҳисоблайди, Мицкевичнинг ёшлик йиллари Вильнюсда ўтган эди. Ҳайкалтарош Литва операсининг отаси, СССР халқ артисти Кипрас Петраускас портрети, Литванинг машҳур ёзувчиларига, маданият арбобларига қўйиладиган ёдгорликлар устида илҳом билан ишлади.

Ленин мавзуини санъаткор ўз ижодининг энг мўътабар ва энг азиз мавзуи, деб билади. У бутун умри давомида шу иш билан шуғулланди. Гарчи ҳайкалтарошнинг революция доҳийси образини яратган ёдгорликлари Москва, Клайпеда шаҳарларининг зиёратгоҳларига айланган бўлса ҳам ижодкор ана шу мўътабар образни янада ёрқинроқ акс эттириш учун тинимсиз изланмоқда.

— Улуғ Октябрь юбилейи нишонланадиган йилдаги менинг асосий ишим Литванинг гуркираб ўсаётган саноат маркази Алитус шаҳрида ўрнатиладиган В. И. Ленин ҳайкалидир. Яна бир эзгу ниятим бор — хушбахт ўлканинг хушбахт пойтахти Вильнюсга муносиб композиция яратишдир.

Дўстлик кўприги

Ташқи савдо юкларини тўхтовсиз ташувчи кучли «Мукран» пароми йигирма соатда 506 километр йўлни босиб ўтиб, вагонларни тушириш ҳамда ортишга тўрт соат сарфлади ва яна йўлига равона бўлди.

Клайпеда — Мукран халқаро темир йўл пароми икки қардош мамлакат — СССР билан ГДР қирғоқларини пухта боғлайди.

— Бу сув йўлининг биринчи навбати ишга туширилганидан бери ярим йил ўтди, — дейди паром комплекси Клайпеда қисмининг бошлиғи Витаутас Вайчекаускас. — Ишлатувчилар коллективи унинг лойиҳадаги қувватини батамом ўзлаштириб олди: паром ҳар бир рейсга тўла юк ортган ҳолда ,аниқ графикка мувофиқ жўнаб кетмоқда, новаторлик ечимлари ҳисобига иккала томонга пландан ташқари вагонлар ташилмоқда.

Ишчилар ва инженерлар жаҳон практикасида назири йўқ замонавий техника ва технологияни бунчалик қисқа муддат ичида ўзлаштиришлари осон бўлмади. Лекин интернационал социалистик мусобақа қатнашчилари — ҳамкасбларнинг қалин ижодий ҳамкорликлари туфайли кўпгина нуқсонликларга барҳам берилди.

Сув йўли бир маромда ишлаб қувватини ошириб бормоқда. Иккинчи комплекс қурилмоқда. Уни Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги арафасида, белгиланган муддатдан икки ой аввал топшириш мўлжалланади. Катта қурилиш майдонида подъезд йўлларининг янги рельслари, автомобиль йўллари ётқизилмоқда. Иккинчи эстакада ёйи лойиҳадаги белгига етди. Пирс узра қўшимча портлар қад кўтарди, ГДРда кўтарма — ўтиш кўприкларининг иккинчи жуфти тайёрланди.

Яқинда Клайпеда портига «Клайпеда» деган паром келиб тўхтади. У Висмар кемасозлик корхонасида қурилган бир типдаги иккинчи кемадир. У СССР байроғи остида сузади. Қурувчилар «Мукран» туркумидаги учинчи теплоходни битказишга киришдилар. У «Вильнюс» деб аталди. Беш йиллик охирида транспорт узели қуриб битказилгач, Балтика денгизи трассаси бўйлаб Совет Литваси ва Германия Демократик Республикасидаги икки қардош халқ бузилмас дўстлигининг рамзи бўлмиш шаҳарлар номидаги олтита паром Балтика денгизи трассаси бўйлаб сузади. Ўша вақтга бориб сув йўлининг юк обороти йилига 5,3 миллион тоннага етади ва Клайпеда денгиз савдо портининг қуввати икки баравар ортади.

КЛАЙПЕДА.

Факт ва рақамлар

Совет Литвасининг майдони 65 минг квадрат километр бўлиб, мамлакат территориясининг 0,3 процентини ташкил этади, 1987 йил 1 январидаги ҳисобга кўра, 3 миллион 641 минг киши яшайди. Аҳолининг учдан икки қисми шаҳарларда истиқомат қилади.

* * *

Совет ҳокимияти йилларида республикада 220 дан ортиқ йирик корхоналар қурилди. Бир ҳафтадан камроқ вақт ичида бутун 1940 йилдагига тенг миқдорда саноат маҳсулоти ишлаб чиқарилади.

* * *

Аҳоли жон бошига қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ҳажми юзасидан Литва қардош республикалар ўртасида биринчи ўринда туради ва мамлакатдаги ўртача даражадан 1,6 баравар кўп маҳсулот етиштиради.

* * *

Литва машинасозлигининг тўнғич корхонаси — Вильнюсдаги «Жальгирис» станоксозлик заводида 1947 йилнинг охирида столга қўйиладиган биринчи пармалаш станоклари йиғилган эди. Ҳозир республикада қудратли станоксозлик комплекси ишлаб турибди. Республика металл қирқувчи станоклар ишлаб чиқариш ҳажми жиҳатидан бошқа республикалар ўртасида тўртинчи ўринда туради, ҳар минг киши ҳисобига бундай станоклар ишлаб чиқариш жиҳатидан биринчи ўринда туради.

* * *

Мамлакатдаги олти мингга яқин завод ва фабрика ўз маҳсулотларини республикага юборади. Ўз навбатида Литва мамлакатининг барча иқтисодий районларига металл қирқувчи станоклар, электротехника ва радиотехника буюмлари ҳамда асбоблари, электр пайванд ускуналари, ҳисоблаш техникасини юбормоқда. Мамлакатимизда ишлаб чиқарилаётган электр счётчикларининг 90 процентга яқини, кир ювиш машиналарига электр моторларининг 70 проценти, холодильникларга электр моторларининг мутлақ кўп қисми республикада ишлаб чиқарилади.

* * *

Литва шаҳар ва қишлоқларида ҳар куни юз оила уй тўйи ўтказмоқда. Ўн биринчи беш йиллик давомида республика аҳолисининг тўртдан бир қисми квартира олди ёки уй-жой шароитларини яхшилаб олди.

* * *

Республикада 400 мингдан ортиқ кишини бирлаштирган 26 мингта бадиий ҳаваскорлик коллективи мавжуд. Беш мингдан ортиқ кутубхонанинг фондлари юз миллион нусха китобдан иборат. 34 та давлат музейида ва уларнинг 68 та филиалида маданият ва санъатнинг жуда катта бойликлари тўпланган.

Саҳифада ТАСС мухбирларининг материалларидан фойдаланилди.

ДЎСТ БИЛАН ОБОД УЙИНГ...

Навоий шаҳридаги қурилиш бошқармаси газ электр пайвандчиси Баҳрон Ҳамдамов хонадонида илгари бунчалик кўп меҳмон йиғилмаган эди. У бир куннинг ўзида уч ўғли — Воҳид, Бахтиёр ва Баҳодирни уйлантираётган эди. Тўйда дастурхонга арақ, вино тортилмади. Аммо, меҳмонлар зерикишмади. Ҳамдамовлар оиласи ичимлик ичмасдан кайфчоғлик қилишга ўрганиб қолишган.

Бу аҳил интернационал оила бошлиғининг хотини украин аёлидир. Баҳрон қардош республикада армия сафида хизмат қилаётганида бўлажак рафиқаси билан танишган эди. Ўзбекистонга келишганидан кейин Фаина ўзбек тилини ўрганиб олди, янги дугоналар орттирди.

Баҳроннинг уч ўғли ота касбини эгаллади, улар Навоий шаҳридаги қурилишларда ишламоқдалар. Оила қуришаётганида ҳам ота-оналарининг ибрати уларга ўрнак бўлди. Келинлар турли миллат вакилларининг фарзандларидир.

Тўйда алёр айтишиб, Советлар мамлакати халқларининг бузилмас дўстлигини улуғладилар. (ЎзТАГ).

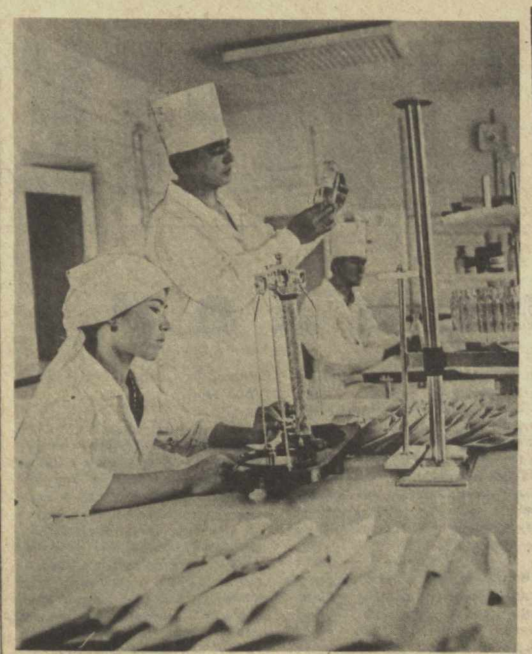

КИТОБ ЖАВОНИНГИЗГА

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг «Ёш гвардия» нашриёти қуйидаги китобларни чоп этди:

Назармат. Ғунчалар. Шеърлар. 32 бет. Баҳоси 5 тийин.

Шоир енгил юмор билан суғорилган шеърлари орқали болаларни ҳалолликка, тўғри сўзликка даъват этади.

Ботир Норбоев. Одамлар орасида. Воқеий ҳикоялар ва очерклар. 64 бет. Баҳоси 20 тийин.

Китобчада муаллифнинг кейинги йилларда ёзган давримиз кишиларини улуғловчи бадиий очерклари ҳамда ҳаётимиздаги камчиликларни фош этувчи ҳикоялари жамланган.

Ҳ. Шайхов. О. Абдуллаев. Фан фидойиси. 48 бет. Баҳоси 5 тийин.

Бу китобчада академик М. З. Ҳомутхоновнинг ҳаёти ва ижодий фаолияти ҳақида ҳикоя қилинади.

Абдужалил Умаров. Чўлда топишганлар. 96 бет. Баҳоси 15 тийин.

Китобчада Сирдарё область Ильич районидаги «Правда» газетаси номли совхоз механизатори, СССР Давлат мукофоти лауреати Камол Халиловнинг ҳаёт йўли, қўриқ ерларнинг чинакам жафокашлари ҳақида сўз юритилади.

Барот Бойқобилов. Замон зайли. 256 бет. Баҳоси 55 тийин.

Тўпламга шоирнинг аввалги йилларда ва янги ёзилган шеър ҳамда достонлари киритилган. Достонларда оталаримизнинг шонли йўли, порлоқ келажак сари дадил одим ташлаётган замондошларимизнинг жасорати куйланади, шу билан бирга бу йўлда тўсиқ бўлишга уринаётган айрим нобоп кимсалар аёвсиз фош этилади.

Неъмат Аминов. Ўғри мушук. Ҳикоялар ва эртак. 32 бет. Баҳоси 5 тийин.

Китобчада Камола билан бўлган воқеа ҳақида гап боради. Унда жажжи болакайларнинг ҳаётидаги қизиқарли воқеалар билан танишасиз.

РАНГ-БАРАНГ ОЛАМ

«КЕНГ МИҚЁСЛИ» МАРКАЛАР КЎРГАЗМАСИ

Келгуси йили Прагада «Филателия — 88» халқаро кўргазмаси очилиши эълон қилинади. Унинг бош ташкилотчилари — ЧССР Алоқа министрлиги ва Чехословакия филателистлари кенгаши матбуот конференциясида кўргазмани ўтказиш бўйича тўла маълумотларни эълон қилди. Кўргазма 26 августдан 4 сентябргача бўлади. Унда 66 мамлакатдан ва барча қитъанинг 30 та музейидан марка ҳаваскорларининг коллекциялари намойиш этилади. Кўргазмага жаҳоннинг 180 мамлакати почта идоралари махсус экспозиция тайёрламоқдалар. Маркаларнинг бундай «кенг миқёсда» кўрсатилиши халқаро филателистлар кенгашида биринчи бор ўтказилаётир.

АХБОРОТСИЗ — ЗЕРИКАРЛИ

Америка мактабларидан бирида «Ахборотсиз кун» шиори остида тажриба ўтказишга киришилди. Болалар барча ўқув дарслари мобайнида ҳеч қандай янги маълумот олмай фақат ўтилган дарсларни қайтардилар. Тажриба болаларнинг дарсларни етарли ўзлаштиролмаётгани туфайли ота-оналарнинг талаби билан ўтказилди. Куй охирида тажриба натижаларини аниқлашга киришилганда болалар «ўз ҳаётларида энг зерикарли кун» бўлганлигини айтиб тўполон кўтардилар ва эски системага ўтишни талаб қилдилар.

КУЛГИ БИЛАН ДАВОЛАШДИ

Швециянинг Мутала шаҳри врачлари амалиётда кулги умрни узайтиради деган қарорга келишди. Шаҳарнинг марказий клиникаларидан бирида «Кулги хонаси» иш бошлади. Унда муттасил оғриб келаётган касаллар «кулгитерапия» сеансидан ўтадилар.

Лойиҳа муаллифларидан бири врач Ларс Льюнгдалнинг фикрича, кулги ва ҳазил доимий оғриқ сезадиган касаллик билан алоқадор кишилар учун яхши таъсир этади.

КЎЛ ХАВФ СОЛМОҚДА

Мичиган кўлига яқин уйларда истиқомат қилаётган Чикаго аҳолиси ертўлаларида тез-тез сув тўпланаётганининг гувоҳи бўлмоқдалар. Сув ҳатто уйнинг биринчи қаватига ҳам кўтарилмоқда. Нима сабабдан бундай бўлмоқда? Аниқланишича, кўпгина уйлар ва ҳатто Америка Қўшма Штатларидаги энг гўзал автомобиль йўлларидан бири Мичиган кўлининг дастлабки ҳавзалари ўрнида қурилган экан. Ўрта ҳисобда икки минг йил илгари кўлдаги сув бир ярим метр чуқурликда бўлган. Кейинги йилларда эса кўлга яна сув кела бошлаган ва унинг сатҳи тахминан 80 сантиметр кўтарилган.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК ВА ЕНГИЛ САНОАТ ИНСТИТУТИ
кафедралар бўйича
ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

мудир: КПСС тарихи;
профессор: пахтани дастлабки ишлаш;
доцентлар: сиёсий иқтисод (1 — рус тилида, 1 — ўзбек тилида), фалсафа, тўқимачилик материалшунослиги, электротехника, олий математика, тўқимачилик саноати экономикаси ва уни ташкил қилиш (2);

катта ўқитувчилар: немис тили, ноорганик химия, тўқувчилик, тикув буюмлари технологияси, экономика ва пахта саноатини ташкил этиш, олий математика, назарий механика;

ассистентлар: КПСС тарихи (2 — ўзбек тилида), сиёсий иқтисод (2 — ўзбек тилида, 1 — рус тилида), фалсафа, рус тили (2), назарий механика, пахта саноати машиналари ва аппаратлари, автоматика, тўқувчилик, экономика ва саноатни ташкил қилиш, тўқимачилик материалшунослиги;
катта илмий ходимлар: юқори молекуляр бирикмалар химиявий технологияси проблема лабораторияси (2).

НАМАНГАН ФИЛИАЛИ

мудирлар: умумтаълим фанлари, тўқимачилик саноати технологияси, рус ва чет тиллари;
доцентлар: КПСС тарихи, сиёсий иқтисод;
катта ўқитувчилар: рус тили, физкультура ва спорт, химия машиналари ва кўтариш транспорт қурилмаларининг деталлари.

ассистентлар: саноат экономикаси ва уни ташкил қилиш.

КОНКУРС МУДДАТИ — 16 ОКТЯБРГАЧА

Адрес: 700100; Тошкент шаҳри, Горбунов кўчаси, 5-уй.

СССР Давлат агросаноат комитети
АНДИЖОН ПАХТАЧИЛИК ИНСТИТУТИ
1987-1988 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН
КУНДУЗГИ ТАЙЁРЛОВ БЎЛИМИГА

АГРОНОМИЯ, ЎСИМЛИКЛАРНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ, ГИДРОМЕЛИОРАЦИЯ ИШЛАРИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ, ГИДРОМЕЛИОРАЦИЯ ВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ИХТИСОСЛАРИ БЎЙИЧА

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Тайёрлов бўлимига ўрта мактабни тугатган, 34 ёшдан ошмаган, камида 2 йил меҳнат стажига эга бўлган, халқ хўжалигининг ҳамма соҳасида ишловчи ишчилар, шунингдек, Совет Армияси сафидан қайтган ёшлар қабул қилинади.

Тайёрлов бўлимига кириш учун йўлланма ишчи сифатидаги амалий иш стажи шу корхонада охирги 2 йил мобайнида узлуксиз бўлган шахсларгагина берилади (шогирд сифатидаги иш стажи тайёрлов бўлимига қабул қилишда ҳисобга олинмайди). Ўқиш учун йўлланма олган колхозчилар ҳар бир йил учун шу колхознинг иш куни минимумини бажарган бўлишлари зарур.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: институт ректори номига ариза, ўрта маълумоти тўғрисидаги ҳужжат (асли), иш жойидан (ҳарбий қисмдан) характеристика ва йўлланма, меҳнат дафтарчасидан корхона ёки хўжалик раҳбари тасдиқлаган кўчирма, медицина справкаси (086/У форма), 3х4 см. ҳажмдаги 8 дона фотосурат.

АРИЗАЛАР 1 ОКТЯБРДАН 10 НОЯБРГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ

Агрономия ва ўсимликларни ҳимоя қилиш ихтисосларига кирувчилар учун биология ва химия фанларидан, гидромелиорация ишларини механизациялаш, гидромелиорация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш ихтисосликларига кирувчилар учун эса физика ва математика фанларидан 11 ноябрдан 24 ноябргача ўрта мактаб программаси асосида суҳбат ўтказилади.

ТИНГЛОВЧИЛАР РЎЙХАТИГА КИРИТИШ 25 НОЯБРДАН 30 НОЯБРГАЧА ЎТКАЗИЛАДИ.

ТАЙЁРЛОВ БЎЛИМИНИ ТУГАТИБ, БИТИРИШ ИМТИҲОНЛАРИНИ МУВАФФАҚИЯТЛИ ТОПШИРГАНЛАР ИНСТИТУТ КУНДУЗГИ БЎЛИМИНИНГ I КУРСИГА КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИСИЗ ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИЛАР.

Паспорт ва ҳарбий билет шахсан кўрсатилади.

Мурожаат учун адрес: Андижон области, Андижон райони, Куйганёр посёлкаси, Андижон пахтачилик институти, тайёрлов бўлими.

● МАДАНИЙ МУАССАСАЛАР ҚУРИЛИШИ «СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» НАЗОРАТИДА

ЭСКИЧА МУНОСАБАТ

20-йилларнинг ўрталари. Хатирчида Совет ҳокимияти эндигина туғилган. Инқилоб душманлари қутирган. Очлик, қашшоқлик...

Шундай қийин шароитда хатирчилик шўролар Янгирободда клуб қуришга бел боғлашди. 1926 йилда ҳашар йўли билан энг катта бино барпо этилди. У инқилобий тадбирлар ўтказиладиган маданият ўчоғига айланди.

— Ҳозир ҳам бор бу бино. Ана шундай хизматни ҳамон бажаряпти, — деди район маданият бўлими мудири Истам Расулов. — Аммо ниҳоятда эскирди. Фойдаланиш хавфли бўлиб қолди. Шунга қарамай ҳаваскорларимиз бу ерда машғулотлар ўтказишади. Эллик мингдан ортиқ китобларга эга кутубхонамиз тор хоналарга тиқилиб қолган. Ўзга иложимиз йўқ. Янги бино қурилиши ҳақида гап кўп-у амалий ҳаракатдан дарак бўлмаяпти.

Мудирнинг гаплари айни ҳақиқат. Савол туғилади. Наҳотки, Хатирчидай катта районда битта замонавий маданият муассасасини қуриш қийин бўлса?

— Маданият уйи биносини қуриш ҳақида 1974 йилдан буён гап бор, — деди район Совети ижроия комитети раиси ўринбосари Ё. Мирсаидов. — Уч йил бурунги зилзиладан кейин маблағ ҳам ажратилди. Яна иш жойидан силжимади. Ўтган йили область партия комитети ва оближрокомга маданият муассасаси авария ҳолатида эканлигини айтиб, янги бино қуришга ёрдам беришларини сўраб хат ёздик. Жавоб бўлмади.

Хуллас, шунақа тугамас муаммолар. Район партия, совет ташкилотлари бу масалага бепарво қарашаётир. Иш ўрнига баҳона кўпайяпти.

Шунга ўхшаш аҳволни «Коммунизм» колхозида 9 йилдан буён қурилаётган клубда ҳам кўриш мумкин. Уни фойдаланишга топшириш муддатлари шу йилнинг ўзида бир неча марта барбод этилди. 217-механизациялашган кўчма колонна раҳбарлари ва мутахассислари ёлғон ваъда, бюрократларча масъулиятсизликдан нарига ўтишмаяпти. Томди районидаги «Оёққудуқ» совхози клуби қурилишида ҳам шу аҳвол.

Партия ва ҳукуматимиз қишлоқ жойларда клублар, район маданият уйлари қуриш, уларнинг материал-техника базасини кенгайтиришга катта эътибор бермоқдалар. Бироқ белгиланган аниқ чора-тадбирлардан кейин ҳам Навоий областидаги маданият муассасаларини қуришдаги кўнгилсиз аҳвол ўзгармаяпти. Ҳатто область раҳбар органларининг ўтган йили шу масала юзасидан қабул қилган қарори билан область агросаноат комитети беш йиллик планлари ўртасида жиддий тафовутлар бор. Масалан, қарорда Навбаҳор район маданият уйи. Навоий районида иккита клуб қуриш кўзда тутилган ҳолда планга эса улар умуман киритилмаган. Нурота районидаги «Ғозғон» совхозида 1987 йилда бунёд этилиши лозим бўлган клубни агросаноат комитети 1990 йилга ўтказган.

Бу шуни кўрсатадики, область агросаноат комитети раҳбарлари юқори раҳбар органларнинг қарорларини писанд қилмай, ўзлари билганича иш тутишяпти.

А. ҚОРЖОВОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЭЛ СОҒЛИҒИ — ЮРТ БОЙЛИГИ

Республикамиз меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Ўн иккинчи беш йилликда ва 2000 йилгача бўлган даврда СССР аҳолисининг соғлигини муҳофаза қилишни ривожлантириш ва соғлиқни сақлашни қайта қуришнинг Асосий йўналишлари» лойиҳасини муҳокама қилмоқдалар, ўз таклиф ва мулоҳазаларини билдирмоқдалар. Лойиҳада таъкидланганидек, аҳолини дори-дармонлар билан таъминлашга ҳам алоҳида эътибор берилмоқда. Замонавий, энг янги медицина техникаси билан жиҳозланган муассасалар қурилиб фойдаланишга топширилмоқда.

Ана шундай муассасалардан бири Қашқадарё областининг Косон районида қад кўтарди. 231-хўжаликлараро механизациялашган кўчма колонна коллективи қурган марказий дорихона аҳолига хизмат кўрсатаётир.

Дорихонада аҳоли учун барча қулайликлар яратилган. Харидорлар бу ердан ўзлари учун зарур дори-дармонлар харид қилмоқдалар.

Суратларда: 1. Дорихона ходимлари Гуласал Мўминова ва Бекмурод Туробов (олдинги планда) дори тайёрлаётган пайт. 2. Дорихонанинг умумий кўриниши.

Ш. ШАРИПОВ фотолари (ЎзТАГ).

● *Обуна—88*

«МУХБИР» — «КОРРЕСПОНДЕНТ» ЖУРНАЛИ 1988 ЙИЛДА

Келгуси йили июль ойида «Мухбир» — «Корреспондент» журнали 70 ёшга тўлади. Газета ва журналлар, телевидение ва радио, ахборот агентлиги, нашриёт ва полиграфия ходимлари, китоб савдоси ташкилотлари ва «Союзпечать» органлари хизматчиларига ҳам мўлжалланган «Мухбир» — «Корреспондент» журнали уларнинг чинакам минбари бўлишга астойдил ҳаракат қилмоқда.

Матбуотимиз КПСС Марказий Комитетининг 1987 йил январь ва июнь Пленумлари қарорларини, экономикани бошқариш ислоҳотини амалга ошириш учун қай тахлит кураш олиб бораётгани, ўзини-ўзи маблағ билан таъминлаш, ўз харажатларини ўзи қоплаш ва хўжалик ҳисоби шароитида корхоналар билан тармоқлар ишини такомиллаштиришга қай тариқа кўмаклашаётгани журналимиз материалларида ўз аксини топади.

СССР Журналистлар союзи VI съезди ва Ўзбекистон Журналистлар союзи VII съезди қарорларини амалга ошириш мақсадида журналимиз матбуот ходимлари профессионал маҳоратларини ошириш, журналистиканинг долзарб муаммоларини муҳокама қилишни давом эттиради. «Қайта қуриш — давр талаби», «Лауреатлар тўғрисида ҳикоялар», «Ҳамкасбларимиз», «Касб ҳақида ўйлар», «Журналист ва беш йиллик», «Кадрлар ва актив: тажриба, муаммо, мулоҳаза» рубрикалари остида энг яхши журналистлар, ижодий конкурсларнинг лауреатлари, матбуот ветеранлари ва активистлари тўғрисида очерк ҳамда лавҳалар, журналистнинг маънавий ва профессионал бурчи, ҳуқуқ ва вазифалари, унинг қайта қуриш учун, ўн иккинчи беш йиллик планларини бажариш учун умумхалқ курашидаги роли ва ўрни хусусидаги фикр-мулоҳазалар мунтазам бериб борилади.

Редакция коллективлари ишида, айрим журналистлар ижодида қайта қуриш қандай амалга оширилаётгани, улар фаолиятида қандай янгиликлар пайдо бўлгани, қандай ижобий тажриба тўплаганини журналхонлар «Тажриба», «Ташаббус», «Ижодий изланиш самараси», «Редакциялар ҳаётидан», «Журналист — қайта қуришнинг актив жангчиси» сингари рубрикалар остида бериб бориладиган материаллардан билиб оладилар.

«Таъсирчанлик — бош мезон», «Практика», «Қуйи матбуот», «Матбуот ва ошкоралик», «Сўзимиз таъсири», «Ишимиз сифати» рубрикалари остида эълон қилинаётган материалларда эса газета чиқишларининг обрў-эътибори, кучи ва таъсирчанлигини ошириш, одамларнинг ташаббускорлиги ва активлигини кучайтиришга ёрдам бериш, демократия ва ошкораликни чуқурлаштиришга кўмаклашиш ва бошқа масалаларга асосий эътибор қаратилади.

Журналда ишчи-деҳқон мухбирлар ҳаракатини ривожлантириш масалаларига алоҳида аҳамият берилади. «Сўз — ишчи-деҳқон мухбирларига», «Кўмакдошларимиз», «Актив — редакция таянчи», «Халқ мухбирларининг сиртқи мактаби» рубрикалари остида матбуот, радио ва телевидение активистлари тўғрисида, уларнинг КПСС XXVII съезди қарорларини амалга ошириш, салбий ҳодисаларга қарши кураш ишига қўшаётган ҳиссалари ҳақида материаллар бериб борилади. Журнал Ўзбекистон Журналистлар союзи, унинг бошланғич ташкилотлари, ижодий советлари, шунингдек нашриёт ва полиграфия корхоналари, китоб савдоси ташкилотлари ҳамда «Союзпечать» органларининг фаолиятини илгаригидек изчил ёритиб боради. Журналда совет журналистикаси назарияси ва практикасига доир янги китобларга тақриз ва аннотациялар, фото усталари, рассом ва графикларнинг қизиқарли ишларидан намуналар эълон қилинади.

«Мухбир» — «Корреспондент» журналига обуна «Союзпечать»нинг барча идораларида, алоқа бўлимларида ва матбуот тарқатувчилар томонидан иш жойларида, ўқув юртларида ва турар жойларда чекланмаган миқдорда қабул қилинади.

«Мухбир» журналининг индекси — 753223, «Корреспондент» журналининг индекси — 75308.

Обуна баҳоси бир йилга — 3 сўм 60 тийин.

Олти ойга — 1 сўм 80 тийин.

ОБ-ҲАВО

Республика гидрометеомарказидан хабар қилишларича бугун Ўзбекистоннинг шимолий районларида ҳавонинг булутли келиши, ёмғир ёғиши кутилади Шимоли-ғарбдан секундига 11—14, жойларда 17—22 метргача тезликда шамол эсиб, чанг-тўзон кўтарилади. Кечаси 11—16, кундузи 15—20 даража иссиқ бўлади. Устюртда кечаси ва кундузи 5—10 даража атрофида иссиқ, қолган жойларда кундузи ҳавонинг ўзгариб туриши, ёғингарчиликнинг бўлмаслиги кутилади. Бухоро ва Навоий областларининг шимолий районларида кундузи бироз ёмғир ёғади. Жануби-шарқдан секундига 11—14, жойларда 17—22 метр тезликда шамол эсиб, чанг-тўзон кўтарилади. Бекобод районида жануби-шарқдан секундига 19—24 метр тезликда шамол эсади. Кечаси 10—15, кундузи 30—35 даража иссиқ бўлади. Фарғона водийсида ҳарорат 24—29 даража атрофида бўлади.

Тошкентда ҳаво кам булутли бўлади. Жануби-шарқдан секундига 6—10 метр тезликда шамол эсади. Кечаси 12—14, кундузи 32—34 даража иссиқ бўлади.

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

● *Спорт*

ШАХМАТ:

ПЕШҚАДАМНИНГ МАҒЛУБИЯТИ

Республикамиз пойтахтида эркаклар ўртасида спорт мастерлари ва мастерликка номзодлар турнири давом этмоқда. 8-тур ўйинларида мусобақа пешқадами барнауллик Владимир Суторихин яна мағлубиятга учради. Бу сафар у ангренлик мактаб ўқувчиси Павел Клонингерга имкониятни бой берди. Шунга қарамай, пешқадамнинг мавқеига деярли путур етмади. У ҳозирча 5,5 очко билан олдинда бормоқда.

ФУТБОЛ МАЙДОНЛАРИДА

● **ИККИНЧИ ЛИГА.** 7-зона пешқадами Фарғонанинг «Нефтяник» командаси футболчилари Олмалиқнинг «Металлург» коллективини қабул қилиб, навбатдаги ғалабага (4:1) эришдилар. «Нефтяник» ҳисобидаги очколар 48 тага етди. Юқори ўринларни эгаллаб, зона пешқадамлигига даъвогарлик қилаётган командалар эса сафар учрашуваларида қимматли очколар йўқотишди. Чунончи «Косонсойчи» (40 очко), Самарқанд динамочилари (37), «Трактор» (35), «Олға» (35) командалари мавқеида деярли ўзгариш бўлмади.

● **ОЛИЙ ЛИГА.** Киев динамочилари билан пойтахт спартакчилари учрашуви мухлисларда қизиқиш уйғотди. Спартакчилар дарвозага ягона тўп киритиб, сафар ғалабасига эришдилар. «Спартак» 36 очко билан биринчи ўриндаги мавқеини мустаҳкамлади. «Днепр» — «Динамо» (М) учрашувида биттадан тўп киритилди. Лекин динамочилар дуранг ҳисоби лимитидан фойдаланиб бўлганликлари учун очкосиз қолишди. «Днепр» эса 34 очко билан иккинчи ўринда мустаҳкамроқ ўрнашди. Пойтахт торпедочилари эса «Металлист» командасини мағлубиятга (1:0) учратиб, 30 очко билан учинчи ўринга кўтарилишди. «Жальгирис» 29 очко билан тўртинчи ўринда турибди. Хавфли зонада турган Тбилиси динамочилари «Нефтчи» коллективини қабул қилиб (2:0), очколарини 19 тага етказишди.

РЕСПУБЛИКА МАДАНИЯТ ХОДИМЛАРИ МАЛАКАСИНИ ОШИРИШ ИНСТИТУТИ
кафедралар бўйича
вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

мудирлар: ижтимоий фанлар ва маданият, маданий-оқартув ишлари (фалсафа фанлари доктори ёки кандидати, педагогика фанлари кандидати);

доцентлар (фан кандидатлари): маданий-оқартув ишлари, кутубхонашунослик ва библиография (ўзбек ва рус тилларида дарс бериш керак);

катта ўқитувчилар: маданий-оқартув ишлари, кутубхонашунослик ва библиография;
ўқитувчи: граждан мудофааси.

КОНКУРС МУДДАТИ — **5 ОКТЯБРГАЧА**

Адрес: Тошкент шаҳри, А. Толстой кўчаси, 3-уй.

●

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 23/IX да **Раймонда,** 24/IX да **Пиковая дама,** 25/IX да **Уйқудаги гўзал.** (19.00).

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 23/IX да **Келинлар қўзғолони,** 24/IX да **Қутлуғ қон,** 25/IX да **Куёв** (19.30).

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — ЧЕХОСЛОВАКИЯНИНГ «ПРАГА» ЦИРКИ УСТАЛАРИНИНГ ТОМОШАЛАРИ (19.30).

Тошкент гидромелиорация техникуми коллективи техникум директори Ф. Ю. Мулюковга онаси

Мамдуха Ҳабибраҳмоновна РАФИҚОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Республика сиртқи қишлоқ хўжалик техникуми коллективи ўқитувчи

Эргаш Хўжаевич СУЛТОНХЎЖАЕВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

● *Тингланг, томоша қилинг*

23 сентябрь, чоршанба

Телевидение

МТ-I. 8.00 — «90 минут». 9.35 — Фортепьяно ва оркестр учун 1-концерт. 10.00 — «Ўсимликлар дунёси». 10.55 ва 16.30 — Янгиликлар. 16.35 — Қайта қуриш прожектори. 16.45 — «Ҳар доим бўлсин қуёш!» 17.30 — «Қайта қуриш: тажриба ва муаммолар». 17.45 — «Объектив». 18.30 — Агросаноат: бугун ва эртага. 19.00 — Ҳушёрликни қарор топтира бориб. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Мультфильм. 19.40 — Дунё ва ёшлар. 20.10 — «Учрашув жойини ўзгартириш мумкин эмас». Бадиий фильм. 1-серия. 21.20 — Қайта қуриш прожектори. 21.30 — Время. 22.00 — Эстрада концерти. 22.25 — СССР — АҚШ телекўприги. 23.55 — Дунё воқеалари.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари. 10.05 — Немис тили. 11.05 — СПТУ ўқувчиларига. 11.35 — Умумий биология. 12.05 — Инсон. Ер. Коинот. 13.10 — «Куз тўйлари». Бадиий фильм. 14.55 — Янгиликлар 15.05 — А. Н. Островский ҳаёти. 18.35 — Янгиликлар. 18.45 — «Оқпадар». Бадиий фильм. 20.15 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.50 — Музикали киоск. 21.20 — Қайта қуриш прожектори. 21.30 — Время. 22.00 — Футбол. Ўртоқлик матчи СССР — Греция.

ЎзТВ-I. 7.00 — Ритмик гимнастика. 7.20 — Тонгги тароналар. 7.30 — Ахборот. 7.50 — «Салом, кичкинтойлар!» 8.00 — Ҳужжатли фильм. 16.45 — Рус адабиёти. 17.15 — Телефильм. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Нафосат. 19.30 — Ахборот. 19.50 — «Социал тараққиётда хотин-қизларнинг роли». 20.30 — Ахборот. 20.50 — «Созимиз — овозимиз». 21.30 — Время. 22.00 — «Юбилей йили «оқ олтин»и. 22.15 — «Ичкуёв». Видеофильм, 2-серия.

ЎзТВ-II. 19.35 — Ҳужжатли фильм. 20.35 — Ритмик гимнастика. 21.00 — «Саломатлик хизматида» 21.30 — Время. **ДУШАНБА.** 22.00 — Барно Исҳоқованинг ижодий кечаси. 23.05 — Шу куннинг янгиликлари.

Радио

Биринчи программа. 8.30 — Бизга мактуб йўллабсиз. 9.30 — Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар ва режалар. 10.15 — Чолғу асбоблари ҳақида ҳикоя қиламиз. 11.15 — Юность. 12.10 — Узбекистан индустриальний. 12.40 — Шеърият. 13.00 — Чорвадор. 13.30 — Эстония эстрада артистларининг концерти. 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.40 — Саволларингизга жавоб берамиз. 18.15 — Қишлоқ ҳаёти. 18.30 — Концерт. 19.20 — Ёш куч. 19.40 — Капитал қурилиш: қайта қуриш муаммолари. 20.50 — Халқаро кундалик. 21.00 — Пахтакорлар учун концерт. 22.30 — Музикали ҳаёт янгиликлари. 23.15 — Катталарга болалар ҳақида. 23.30 — Дам олиш концерти.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
(«Советский Узбекистан»)
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР
Издается на узбекском языке

Редакция адреси: 700083, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.

Р — 09035. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. В. — 217. ИНДЕКС 64583. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12